Lietas arhīva Nr. A42-00220-23/4
ECLI:LV:ADRJRIT:2023:0120.A420144922.13.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2023.gada 20.janvārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Līga Biksiniece-Martinova,

piedaloties pieteicējas politiskās partijas "Par cilvēcīgu Latviju" pārstāvim Mārim Grudulim un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja pārstāvei /pers. A/ un /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē, izmantojot *Microsoft Teams* videokonferenču rīku, izskatīja apvienoto administratīvo lietu, kas ir ierosināta, pamatojoties uz politiskās partijas "Par cilvēcīgu Latviju" pieteikumu par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2022.gada 11.janvāra lēmuma Nr.1/196 „Par finanšu līdzekļu atmaksāšanu" atzīšanu par spēkā neesošu vai atcelšanu un par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2022.gada 13.janvāra lēmuma Nr.1/262
"Par valsts budžeta finansējuma izmaksas apturēšanu" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk – birojs) 2022.gada 11.janvārī pieņēma lēmumu Nr.1/196 "Par finanšu līdzekļu atmaksāšanu"
(turpmāk – Atmaksas lēmums), ar kuru pieteicējai politiskai partijai „Par cilvēcīgu Latviju" uzdeva 30 dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas pārskaitīt pretlikumīgi izlietotos valsts budžeta finansējuma līdzekļus 70 643,50 *euro* apmērā valsts budžetā.

Atmaksas lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] Pieteicēja, pretlikumīgi pārskaitījusi naudas līdzekļus no sava valsts budžeta finansējuma bankas konta SIA "/Nosaukums A/" (turpmāk arī – Aģentūra) par nesaņemtajiem pakalpojumiem un darbiem 50767,88 *euro*, tiem aprēķināto komisiju 15% 7615,18 *euro* apmērā un PVN 12260,44 *euro* apmērā, t.i. kopā 70643,50 *euro*.

[1.2] /pers. C/ un SIA "/Nosaukums B/" ir snieguši ar 2020.gada 29.augusta Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu priekšvēlēšanu aģitācijas reklāmas kampaņas
(turpmāk – reklāmas kampaņa) saistītos pakalpojumus un darbus Aģentūrai un tālāk pieteicējai, bet ne tādā apjomā, kā tas ir norādīts pušu starpā parakstītajos līgumos un pieteicējai izrakstītajos rēķinos. Līdz ar to darījumus apliecinošie dokumenti neatbilst likuma "Par grāmatvedību" 2. un 7.panta prasībām.

[1.3] Parakstot sadarbības līgumus ar Aģentūru, pieņemšanas-nodošanas aktus par Aģentūras pakalpojumiem un darbiem, nepārliecinoties par Aģentūras pakalpojumu un darbu apjomu un kvalitāti un samaksājot no valsts budžeta finansēšanas līdzekļiem Aģentūrai par nesaņemtajiem pakalpojumiem un darbiem, pieteicēja ar valsts budžeta finanšu līdzekļiem nav rīkojusies lietderīgi un kā rūpīgs saimnieks, tādējādi nav ievērojusi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma (turpmāk – Finansēšanas likums) 7.?panta 1.[1]daļā noteikto.

[2] Pamatojoties uz Finansēšanas likuma 7.[3] panta ceturtās daļas 3.punktā noteikto, birojs 2022.gada 13.janvārī pieņēma lēmumu Nr.1/262 "Par valsts budžeta finansējuma izmaksas apturēšanu" (turpmāk – Finansējuma izmaksas apturēšanas lēmums). Minētais lēmums pamatots ar turpmāk norādīto.

[2.1] Birojam ir jāpieņem obligāto administratīvo aktu par valsts budžeta finansējuma izmaksas apturēšanu, ja ir konstatēts Finansēšanas likuma 7.[4] panta noteikumu pārkāpums un lēmums par soda piemērošanu ir stājies spēkā.

[2.2] Konkrētajā gadījumā likumdevējs ir vērtējis samērīgumu, jo Finansēšanas likuma 7.[3] pantā netiek paredzēts, ka jebkura politisko organizāciju (partiju) darbībās konstatētā pārkāpuma (neatkarīgi no tā radītajām sekām un nodarīto kaitējumu) gadījumā apturama valsts budžeta finansējuma izmaksa. Finansēšanas likuma 7.[3] panta ceturtajā daļā iekļautais pārkāpumu uzskaitījums liecina, ka tieši šos normatīvo aktu nosacījumu pārkāpumus likumdevējs ir atzinis par tik būtiskiem, lai paredzētu normā ietverto seku iestāšanos, proti, valsts budžeta finansējuma izmaksas apturēšanu.

[3] Pieteicēja iesniedza tiesā pieteikumu un tā papildinājumus par Atmaksas lēmuma atcelšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu, kā arī pieteikumu par Finansējuma izmaksas apturēšanas lēmuma atcelšanu (turpmāk kopā – pārsūdzētie lēmumi). Pieteikumi pamatoti ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Atmaksas lēmums saskaņā ar Administratīva procesa likuma 74.panta pirmās daļas 4.punktu ir atzīstams par spēkā neesošu, jo Atmaksas lēmuma rezolutīvās daļas formulējums "lēmuma stāšanās diena" ir neiespējams gan tiesiski, gan faktiski, jo normatīvie akti neparedz šādu jēdzienu. Tāpat nedz tiesiski, nedz faktiski nav iespējams "pārskatīt" pretlikumīgi izlietotos valsts budžeta finansējuma līdzekļus 70 634,50 *euro* apmērā valsts budžetā uz

norādīto kontu.

[3.2] Pieteicējai nav un nebija zināmi Aģentūras un apakšuzņēmumu darījumu sastāvdaļas, nosacījumi, kā arī iespējas vai to trūkums izpildīt nolīgtos pakalpojumus – pieteicējas darījuma partneris bija Aģentūra, pieteicējai nav nedz tādu iespēju, nedz tiesiskā pienākuma un iespēju kontrolēt sava darījuma partnera apakšuzņēmējus.

Pamatojoties uz /pers. D/ un /pers. E/ liecībām, pieteicējai nav bijuši iebildumi par no Aģentūras saņemtajiem pakalpojumiem to apmēru un kvalitāti. Neatbilstības, kuras radušās starp Aģentūrai un tā apakšniekiem, nav saistošas pieteicējai un pieteicēja par tām neuzņemas nekādu atbildību.

[3.3] Biroja secinājumi Atmaksas lēmumā neatbilst faktiskajai realitātei, nav juridiski pamatoti un ir klaji spekulatīvi, tādējādi tie nevar radīt jebkādas tiesiskās vai faktiskās sekas pieteicējai. Valsts iestādei katrs apgalvojums, kuru tā izvirza, ir juridiski jāpamato, taču birojs to nav izdarījis, tādējādi klaji pārkāpjot likuma atrunas principu un patvaļas aizlieguma principu. Turklāt birojs spekulatīvā veidā nonāk pie saviem secinājumiem, izvēloties interpretēt situāciju atbilstoši vēlamajam, nevis cenšoties noskaidrot lietas faktiskos apstākļus un to juridisko nozīmi.

[3.4] Biroja secinājumi neatbilst pierādījumu izvērtēšanas prasībām un uzskatāmi par formālu atsaukšanos uz pierādījumu ticamības novērtēšanas prasībām. Atmaksas lēmumā nav veikta motivēta pierādījumu novērtēšana to savstarpējā sakarībā, kas norāda uz sasteigtu procedūru, kuras mērķis ir izdot negatīvu administratīvu aktu, nevis noskaidrot faktiskos lietas apstākļus. Biroja secinājumi ir balstīti nenoskaidrotos apsvērumos un faktos, par strīdus jautājumiem birojs nav ievācis attiecināmus un pietiekamus pierādījumus no iesaistītajām personām, tāpēc Atmaksas lēmums ir atzīstams par nepamatotu un prettiesisku.

[3.5] Birojs pārkāpa pienākumu uzklausīt pieteicējas viedokli. Tāpat, ignorējot visas pretrunas un neskaidrības par katru cenu centās izdot administratīvo aktu tā, lai tas stātos spēkā pirms 2022.gada 15.janvāra un tādējādi būtu par pamatu valsts finansējuma izmaksas apturēšanai. Ir veikta sasteigta procedūra, kuras mērķis ir izdot negatīvu administratīvu aktu, nevis noskaidrot lietas apstākļus. Atmaksas lēmuma izdošanā ir pieļauti būtiski procesuālie pārkāpumi, kas ir ietekmējuši procesa rezultātu. Iestādes mērķis nevar būt seku radīšana.

[3.6] Tā kā Atmaksas lēmums ir spēkā neesošs, tad arī Finansējuma izmaksas apturēšanas lēmums ir prettiesisks un atceļams, jo tas ir balstīts uz Atmaksas lēmumu.

[4] Birojs rakstveida paskaidrojumos pieteikumus neatzīst un lūdz noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajos lēmumos norādīto argumentāciju. Papildus norāda turpmāk minētos apsvērumus.

[4.1] Birojs ir rīkojies kā politisko organizāciju (partiju) finansēšanas jomu uzraugošā valsts pārvaldes iestāde, īstenojot Finansēšanas likuma 10.panta 3.[1]daļā noteikto, proti, uzdodot pieteicējai pretlikumīgi izlietotos valsts budžeta līdzekļus 70 643,50 *euro* pārskaitīt valsts budžetā. Acīmredzamu pārrakstīšanās kļūdu labošana Atmaksas lēmumā nerada pamatu uzskatīt, ka no administratīvā akta adresāta tiek pieprasīts tiesību normu pārkāpums vai rīcība, kas faktiski vai tiesiski nav iespējama.

[4.2] Saskaņā ar Finansēšanas likuma 2.panta pirmo daļu valsts budžeta finansējums ir tikai viens no partijas finansēšanas avotiem un partijai ir rīcības brīvība izvēlēties arī citus finansējuma piesaistes variantus. Pieteicēja piedalījās 2018.gada Saeimas vēlēšanās. Tajā laikā pieteicējai nebija piešķirts valsts budžeta finansējums. To finansēja tikai veiktie ziedojumi. Turklāt valsts budžeta finansējuma esamība pati par sevi nenodrošina pozitīvu vēlēšanu rezultātu partijai, jo tie vistiešākajā veidā ir atkarīgi no vēlētāja izvēles, nevis pieteicējai piešķirtā valsts budžeta finansējuma. Tāpat jānorāda, ka ir partijas, kurām valsts budžeta finansējums netiek piešķirts vispār, un tās arī piedalās Saeimas vēlēšanās.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja un lūdza to apmierināt, balstoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem. Papildus uzsvēra pārsūdzēto lēmumu pieņemšanas gaitā pieļautos procesuālos pārkāpumus un Atmaksas lēmuma spēkā neesamību tā sākotnējā redakcijā. Turklāt visi tie pierādījumi, kurus iestāde ieguvusi pirms administratīvās lietas ierosināšanas, atzīstami par nepieļaujamiem, līdz ar to lēmums nav pamatots. Pat, ja tiesa legalizētu Atmaksas lēmumu, to nav iespējams izdarīt ar atpakaļejošu spēku. Birojs ir nepareizi piemērojos tiesību normas. Birojam nav pamata izvērtēt partijas tēriņu lietderību, jo Finansēšanas likuma 7.[4] pants, ar kuru pamatoti pārsūdzētie lēmumi, to neparedz, turklāt likums neprasa partijai ievērot iepirkumu procedūru. Ministru kabineta 2020.gada 14.janvāra noteikumu Nr.24 "Politiskajām organizācijām (partijām) piešķirtā valsts budžeta finansējuma izlietojuma noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr.24) 3.punkts ir izdots, pārkāpjot Finansēšanas likuma 7.[4] panta 1.[1]daļā ietvertā deleģējuma apjomu. Pieteicējai ir bijusi vienošanās par konkrētu pakalpojuma summu, ko pakalpojumu sniedzējs ir sadalījis konkrētā stundu skaitā, ko pieteicēja nav varējusi ietekmēt.

Biroja pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt, balstoties uz pārsūdzētajos lēmumos un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka finanšu līdzekļi nav iztērēti lietderīgi, jo maksāti par pakalpojumiem, kas nav faktiski sniegti. Pierādījumi ir savākti atbilstoši administratīvā procesa normām. Piemērotās tiesību normas ir jāskata kopumā.

Tiesas sēdē uzklausīti liecinieki /pers. D/, /pers. F/ un /pers. G/.

Motīvu daļa

[6] Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par Atmaksas lēmuma spēkā esamību pārrakstīšanās dēļ lēmuma rezolutīvajā daļā un citu procesuālo pārkāpumu dēļ, kā arī par to, vai birojs pamatoti ir konstatējis, ka partija ir nelikumīgi izlietojusi valsts finanšu līdzekļus 70 643,50 *euro* apmērā, kuri jāatmaksā valsts budžetā. Vienlaikus lietā ir strīds par to, vai birojs pamatoti ir apturējis turpmākās valsts budžeta finansējuma izmaksas pieteicējai.

I

par Atmaksas lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu

[7] Pieteicēja lūdz atzīt par spēkā neesošu Atmaksas lēmumu no tā izdošanas brīža saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 74.panta pirmās daļas 4.punktu un 253.pantu, jo minētā lēmuma rezolutīvajā daļā birojs pieļāva divas pārrakstīšanās kļūdas, tādējādi pieteicējai uzliekot tādus pienākumus, kas nedz tiesiski, nedz faktiski nav izpildāmi.

Tiesa konstatē, ka Atmaksas lēmumā pirms rezolutīvās daļas (*lēmuma 38.lapas otrā rindkopa*) ir minēts „Līdz ar to Birojam kā politisko organizāciju (partiju) finansēšanas jomu kontrolējošajai un uzraugošajai valsts pārvaldes iestādei nepieciešams īstenot Finansēšanas likuma 10.panta 3.[1] daļā noteikto, uzdodot Partijai pretlikumīgi izlietotos valsts finanšu līdzekļus kopsummā 70643,50 *euro* pārskaitīt valsts budžetā", no kā nepārprotami ir secināms, ka pieteicējai uzliktais pienākums ir pārskaitīt pretlikumīgi izlietotos valsts finanšu līdzekļus, ne pārskatīt. Tāpat birojs 2022.gada 21.janvārī ar lēmumu Nr.1/438
„Par pārrakstīšanās kļūdu labošanu Biroja 2022.gada 11.janvāra lēmumā Nr.1.196 „Par finanšu līdzekļu atmaksāšanu'" (turpmāk – 2022.gada 21.janvāra lēmums) savu kļūdu laboja.

Atmaksas lēmumā birojs ir pieļāvis kļūdu, izlaižot vārdu "spēkā" aiz "30 dienu laikā no lēmuma". Pieteicēja norāda, ka formulējums "lēmuma stāšanās diena" ir neiespējams, jo normatīvie akti neparedz šādu jēdzienu, kā dēļ arī faktiski nav iespējams konstatēt šādu 30 dienu termiņa atskaites punktu. Tiesas ieskatā šis arguments ir vērtējams kritiski, jo minētā kļūda ir acīmredzama neuzmanības kļūda. Atmaksas lēmumā aiz pieteicējai uzliktā pienākuma ir rakstīts "Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo daļu administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam", tādējādi liekot noprast, ka rezolutīvajā daļā birojs jau sākotnēji bija domājis "30 dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas". Turklāt birojs ar 2022.gada 24.janvāra lēmumu Nr.1/471 „Par pārrakstīšanās kļūdu labošanu Biroja 2022.gada 11.janvāra lēmumā Nr.1.196" pieļauto kļūdu laboja.

Ja administratīvā akta rezolutīvā daļa ir tik neskaidra, ka nav saprotams, kā tas ir izpildāms, arī tad tas atzīstams par spēkā neesošu administratīvo aktu sakarā ar to, ka tas nav izpildāms. Savukārt motīvu daļu neskaidrība padara administratīvo aktu par apstrīdamu, nevis spēkā neesošu. Tomēr arī rezolutīvo daļu nevar skatīt izolēti. Ja administratīvā akta motīvu daļa vai citi pievienotie dokumenti rezolutīvo daļu palīdz saprast, administratīvais akts ir spēkā esošs (sk. *J. Briede. 74.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. J. Briede (Zin. red.), Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 731.lpp.*).

Administratīvā procesa likuma 72.panta pirmā daļa noteic, ka iestāde jebkurā laikā administratīvā akta tekstā var izlabot acīmredzamas pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas, kā arī citas kļūdas un trūkumus, ja tas nemaina lēmuma būtību.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka minētā tiesību norma pieļauj acīmredzamu kļūdu labošanu. Par acīmredzamu uzskatāma tāda kļūda, kura saprātīgam cilvēkam, iepazīstoties ar attiecīgo administratīvo aktu, uzreiz vai bez lielas piepūles ir pamanāma. Acīmredzamas kļūdas var būt, piemēram, nepareizs vārds, vai zemesgabala numurs, saskaitīšanas kļūda, vārdu vai burtu izlaidums, kad administratīvais akts kopumā ir saprotams. (..) Lai kļūdu atzītu par acīmredzamu neprecizitāti, ir svarīgi, lai iestādes īstā griba no dokumenta būtu saprotama vai vismaz nojaušama. Piemēram, administratīvā aktā pamatā runāts par vienu komersantu, bet rezolutīvajā daļā – kļūdaini ierakstīts cits. (sk. *Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Autoru kolektīvs Dr.Iur.J.Briedes zinātniskajā redakcijā. Rīga, 2013, 716.-717.lpp*).

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa secina, ka no Atmaksas lēmuma jau sākotnēji bija saprotams pienākums, kas pieteicējai tika uzlikts. Tādējādi atzīstams, ka ar biroja 2022.gada 21.janvāra un 24.janvāra lēmumiem, kuru rezultātā Atmaksas lēmumā tika labotas kļūdas, šā lēmuma būtība netika mainīta.

[8] Pieteicēja ir norādījusi, ka birojam saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 71.panta trešo daļu Atmaksas lēmums ir pieteicējai jāpaziņo atkārtoti.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 71.pantam pārējiem procesa dalībniekiem par labojumiem paziņo tikai tad, ja iestāde administratīvajā aktā izlabojusi pārrakstīšanās vai matemātiska aprēķina kļūdu rezolutīvajā daļā (noteic adresātam uzlikto pienākumu vai tiesības), tiesību normu uzskaitījumā vai norādē par administratīvā akta apstrīdēšanas (pārsūdzēšanas) iespējām. Tāpat skaidrojošajā literatūrā norādīts, ka par kļūdu labojumiem administratīvajā aktā paziņo adresātam Paziņošanas likuma noteiktajā kārtībā. Šāds paziņojums neietekmē administratīvā akta spēkā stāšanās brīdi (sk. *Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Autoru kolektīvs Dr.Iur.J.Briedes zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 721.lpp*). Ņemot vērā minēto, tiesa konstatē, ka pat, ja birojs būtu atkārtoti pieteicējai paziņojis Atmaksas lēmumu labotā redakcijā, tad šāds paziņojums neietekmētu administratīvā akta spēkā stāšanas brīdi, līdz ar to tiesa konkrētajā gadījumā nesaskata procesuālu pārkāpumu biroja rīcībā.

Apkopojot minēto, tiesa nekonstatē, ka pārrakstīšanās Atmaksas lēmuma rezolutīvajā daļā būtu par pamatu Atmaksas lēmuma atzīšanai par spēkā neesošu.

[9] Administratīvā lieta par pieteicējai piešķirtā valsts budžeta finansējuma nelikumīgo izlietošanu 2020.gadā ir ierosināta ar biroja 2021.gada 10.decembra lēmumu, kuru ar savu 2021.gada 13.decembra rezolūciju apstiprinājis iestādes priekšnieks (*lietas 1.sējuma 196.lapa*). Pieteicēja norāda, ka lielākā daļa pierādījumu lietā ir iegūti pirms administratīvās lietas ierosināšanas un, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmo daļu, līdz tiesu atzīt par nepieļaujamiem šos pierādījumus. Biroja pārstāves tiesas sēdē norādīja, ka birojs minētos pierādījumus ir ieguvis tiesiski, savas kompetences un administratīvā procesa ietvaros, veicot valsts budžeta finansējuma – gada pārskata – pārbaudi. Šīs pārbaudes rezultātā, saskatot partiju finansēšanas pārkāpumus, tika ierosināta administratīvā lieta (*2022.gada 9.novembra tiesas sēdēs protokola 02:42:10 – 02:44.45, 02:45:44 – 02:47.45*).

Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmā daļa noteic, ka pēc administratīvās lietas ierosināšanas iestāde iegūst informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu. Senāts ir atzinis, ka likumā nav noteikta īpaša forma, kādā iestādei ir jāierosina administratīvā lieta, proti, nav noteikts, ka iestādei būtu jāpieņem īpašs lēmums vai jāinformē administratīvā procesa dalībnieki par to, ka iestāde grasās uzsākt administratīvo procesu. Iestādei vienīgi ir jāievēro Administratīvā procesa likuma noteikumi attiecībā uz administratīvā akta izdošanas procesu, proti, noteikumi, kas attiecas uz informācijas iegūšanu un administratīvā procesa dalībnieku uzklausīšanu
(sk. *Senāta 2011.gada 27.janvāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-163/2011 (A42484408) 9.3.punkts*).

No ierosināšanas lēmuma redzams, ka administratīvā lieta ierosināta, jo, veicot partijas valsts budžeta finansējuma izlietojuma atbilstības Finansēšanas likumam pārbaudi, konstatēts, ka partija nav ievērojusi likumā noteiktos valsts budžeta finansējuma izlietošanas ierobežojumus.

Tiesa secina, ka ne no likuma, ne tam atbilstošās tiesu prakses neizriet, ka pierādījumi, kas ir iegūti pirms administratīvās lietas ierosināšanas, nav atzīstami par pieļaujamiem pierādījumiem un nevar tikt izmantoti, kā to uzskata pieteicēja. Piemēram, datu aizsardzības jomā tiesu praksē atzīts, ka lēmumu par atbilstošāko līdzekli (lēmumu par lietas ierosināšanu) var pieņemt tikai tad, kad ievāktas pietiekamas ziņas, lai izvērtētu, vai personas datu apstrādes pārkāpums vispār ir noticis, un šī pārkāpuma raksturu. (..) Tātad lēmuma pieņemšanas termiņš ir skaitāms no personas datu apstrādes pārkāpuma atklāšanas brīža, proti, kad ir pabeigta attiecīga pārbaude un apstākļu noskaidrošana un tiek konstatēts, ka persona tiešām ir izdarījusi personas datu apstrādes pārkāpumu (sal. sk. *Senāta 2022.gada 28.aprīļa lēmuma lietā Nr. SKA-734/2022 (A420230820*) *2.-3.punktu*).

Skatot lietas tieši partiju finansēšanas jomā, Senāts secinājis, ka iestādei ir tiesības administratīvā pārkāpuma lietas lietvedības ietvaros noskaidrotos faktiskos apstākļus, pat ja lieta vēlāk tiek izbeigta, izmantot par pamatu administratīvā procesa uzsākšanai par pienākuma uzlikšanu pieteicējai samaksāt valsts budžetā priekšvēlēšanu izdevumu pārsniegumu. Tāpat iestāde var izmantot administratīvā pārkāpuma lietas lietvedības ietvaros iegūtos pierādījumus citā administratīvajā procesā, ņemot vērā vispārīgos noteikumus par pierādījumu pieļaujamību un attiecināmību (sk. *Senāta 2011.gada 27.janvāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA–163/2011 (A42484408) 8.punkts*).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst biroja līdz 2021.gada 13.decembrim savāktos pierādījumus par pieļaujamiem un vērtēs tos kopsakarā ar pārējiem lietas materiāliem. Līdz ar to tiesa nesaskata pamatu pieņemt blakus lēmumu par prettiesisku pierādījumu izmantošanu, un noraida pieteicējas lūgumu šajā daļā.

II

[10] Ar biroja 2018.gada 28.novembra lēmumu Nr.1/7070 "Par valsts budžeta finansējuma piešķiršanu" pieteicējai nolemts piešķirt valsts budžeta finansējumu 85 387,44 *euro* apmērā kalendārā gada laikā uz četriem gadiem, veicot maksājumus, sākot ar 2019.gadu, četras reizes gadā: līdz 15.janvārim 21 346,86 *euro* apmērā, līdz 15.aprīlim 21 346,86 *euro* apmērā, līdz 15.jūlijam 21 346,86 *euro* apmērā, līdz 15.oktobrim 21 346,86 *euro* apmērā.

Ar biroja 2020.gada 13.janvāra lēmumu Nr.1/175 tika grozīts biroja 2018.gada 28.novembra lēmums Nr.1/7070 daļā par piešķirtā valsts budžeta finansējuma apmēru, piešķirot pieteicējai valsts budžeta finansējumu sākot ar 2020.gadu 64 3369,00 *euro* apmērā kalendārā gada laikā, veicot maksājumus divas reizes gadā: līdz 15.janvārim 32 1684,50 *euro* apmērā, līdz 15.jūlijam 32 1684,50 *euro* apmērā.

Savukārt ar Atmaksas lēmumu pieteicējai uzdots pārskaitīt valsts budžetā pretlikumīgi izlietotos valsts budžeta finansējuma līdzekļus 70 643,50 *euro* apmērā, jo pieteicēja ir pārkāpusi Finansēšanas likuma 7.?panta pirmajā daļā noteiktos ierobežojumus.

[11] Atbilstoši Finansēšanas likuma 1.panta otrajai daļai, šā likuma mērķis ir nodrošināt politisko organizāciju (partiju) finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai.

Atbilstoši minētā likuma 7.^{4}panta pirmajai daļai, valsts budžeta finansējumu politiskā organizācija (partija) izmanto savas politiskās un saimnieciskās darbības nodrošināšanai un ir tiesīga to izlietot šādām mērķu grupām:

1) politiskās organizācijas (partijas) biroja un darbinieku uzturēšanai;

2) politiskās organizācijas (partijas) darbības saturiskai nodrošināšanai (piemēram, semināriem, kongresiem, konferencēm, pētniecības darbiem, aptaujām, jauniešu organizācijas pasākumiem, konsultācijām);

3) politiskās organizācijas (partijas) komunikācijai ar sabiedrību, tostarp politiskajai aģitācijai.

Savukārt Finansēšanas likuma 7.? panta 1.^{1} daļa noteic, ka Ministru kabinets izdod noteikumus, kuros nosaka šā panta pirmajā daļā paredzēto valsts budžeta finansējuma izlietojuma mērķu grupu veidus, kā arī pieļaujamos izdevumus.

Noteikumu Nr.24 2.punktā noteikts, ka valsts budžeta finansējumu politiskā organizācija (partija) un politisko organizāciju (partiju) apvienība ir tiesīga izlietot vienīgi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā paredzētajiem mērķiem, ievērojot šajos noteikumos minētos valsts budžeta izlietojuma ierobežojumus. Minēto noteikumu 3.punktā noteikts, ka politiskā organizācija (partija) un partiju apvienība ar piešķirtajiem valsts budžeta finanšu līdzekļiem rīkojās lietderīgi: mērķi sasniedz ar iespējami mazāko finanšu izlietojumu un īpašumā vai lietošanā iegūstamu mantu vai pakalpojumu iegādājās par iespējami izdevīgāko cenu.

Ja politiskā organizācija vēlas saņemt valsts budžeta finansējumu, tai ir pienākums kredītiestādē izveidot speciālu kontu, kas paredzēts valsts budžeta līdzekļu ieskaitīšanai, turklāt šos līdzekļus atļauts tērēt vienīgi tam, ko noteic likums. Tātad likumdevējs vēlējies pilnībā nodalīt politiskajā organizācijā to finanšu plūsmu, kas saistīta ar valsts budžeta līdzekļu izmantošanu. Šāda finanšu līdzekļu noškiršana palīdz arī kompetentajām institūcijām efektīvi pārbaudīt finanšu līdzekļu izlietojumu. Speciālā konta atvēršana, valsts budžeta līdzekļu ieskaitīšana tajā, pienākums valsts budžeta līdzekļus izlietot konkrētiem mērķiem un atbildība par šī pienākuma neievērošanu ir publiski tiesisks jautājums, kas savukārt paredz partijai darboties reglamentētos tiesību normu ietvaros.

Līdz ar to Ministru kabinets pretēji pieteicējam uzskatam nav pārkāpis tam noteikto deleģējumu, paredzot, ka politiskā organizācija ar piešķirtajiem valsts budžeta finanšu līdzekļiem rīkojās lietderīgi: mērķi sasniedz ar iespējami mazāko finanšu izlietojumu un īpašumā vai lietošanā iegūstamu mantu vai pakalpojumu iegādājās par iespējami izdevīgāko cenu. Ievērojot minēto, tiesa nesaskata pamatu pieņemt blakus lēmumu par šo jautājumu, kā to lūdz pieteicēja.

Pieteicēja izteikusi neizpratni, kādēļ Finansēšanas likums neuzliek pienākumu politiskajām partijām rīkot publiskos iepirkumus valsts budžeta līdzekļu izlietošanai. Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē diskutēja par šo jautājumu ar biroja pārstāvēm, kas pēc būtības atbalstīja iepirkuma procedūras attiecināšanu uz politisko partiju iepirkumiem. Tiesa vērš uzmanību, ka viena no biroja funkcijām ir analizēt normatīvos aktus un to projektus (biroja likuma 9.panta 6.punkts), kā arī ierosināt izdarīt tajos grozījumus, ko birojs varētu izmantot arī šajā jautājumā. Tomēr tiesa nesaskata pamatu pieņemt blakus lēmumu par šo jautājumu, un noraida pieteicējas lūgumu.

Vienlaikus tiesa vērš uzmanību, ka likums "Par grāmatvedību" saskaņā ar tā 1.pantu attiecas uz politiskajām organizācijām (partijām) un to apvienībām, kā arī uz jebkurām juridiskajām un fiziskajām personām, kas veic saimniecisko darbību. Likuma 2.pants noteic, ka grāmatvedībā uzskatāmi atspoguļojami visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi, kā arī katrs fakts vai notikums, kas rada pārmaiņas uzņēmuma mantas stāvoklī. Grāmatvedību kārto tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli bilances datumā, tā darbības rezultātiem, naudas plūsmu noteiktā laikposmā, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei. Grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai.

[12] Saskaņā ar pieteicējas 2020.gada 29.augusta Rīgas domes vēlēšanu deklarāciju pieteicēja reklāmas kampaņas ietvaros sadarbojās ar Aģentūru. Periodā no 2020.gada jūnija līdz 2020.gada augustam Aģentūras sniegto pakalpojumu summa ir 124 362,01 *euro*.

Lietā ir strīds par to, vai pakalpojumi no Aģentūras saņemti līgumos un rēķinos norādītajā apmērā un to, vai pieteicēja, pārskaitot naudas līdzekļus no valsts budžeta finansējuma Aģentūrai par pakalpojumiem un darbiem 50767,88 *euro*, aprēķināto Aģentūras komisiju 7615,18 *euro,* un PVN 12260,44 *euro*, t.i., kopā 70643,50 *euro*, ir pārkāpusi Finansēšanas likuma 7.?panta pirmajā daļā noteiktos ierobežojumus.

[13] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicēja sadarbību ar Aģentūru veica, pamatojoties uz sekojošiem pušu starpā noslēgtajiem līgumiem: 2020.gada 26.jūnija līgumu par publicitātes un reklāmas pakalpojumu sniegšanu Nr.THUP26/06/2020-001
(turpmāk – Līgums Nr.1) (*lietas 2.sējuma 90-91.lapa)*, 2020.gada 2.jūlija līgumu par publicitātes un reklāmas pakalpojumu sniegšanu Nr.THUP02/07/2020-002
(turpmāk – Līgums Nr.2) (*lietas 2.sējuma 100-101.lapa*) un 2020.gada 3.augusta līgumu par publicitātes un reklāmas pakalpojumu sniegšanu Nr.THUP03/08/2020-003
(turpmāk – Līgums Nr.3) (*lietas 2.sējuma 118.-119.lapa*). Līgumiem pievienota "Radošo un tehnisko pakalpojumu Tāme 2020.gada Rīgas pašvaldības ārkārtas vēlēšanās"
(turpmāk – Tāme Nr.1) un "Radošo un tehnisko pakalpojumu Tāme 2020.gada Rīgas pašvaldības ārkārtas vēlēšanās" (turpmāk – Tāme Nr.2). Aģentūra pieteicējai ir izrakstījusi rēķinus Nr.PA202001, Nr.02/2020 un Nr.PA202003 (*lietas 2.sējuma 98.-99.lapa, 117.lapa un 124.lapa*).

Līgumus un citus darījumu dokumentus no pieteicējas puses parakstīja tās valdes loceklis /pers. D/ un no Aģentūras puses – tās valdes loceklis /pers. T/.

[13.1] Saskaņā ar Līguma Nr.1 nosacījumiem, Aģentūra sniedz pieteicējai publicitātes un reklāmas pakalpojumus saskaņā ar līguma pielikumu Nr.1. Tajos ietilpst kampaņas kopējās stratēģijas un radošo risinājumu izstrāde, kampaņas materiālu ražošana. Atbildīgās personas līguma izpildē un kontrolē ir /pers. F/ (no Aģentūras puses) un /pers. D/ (no pieteicējas puses). Līguma kopējā summa ir 35 942,82 *euro*, bez PVN. Atbilstoši 2.2.punktam Aģentūras administrēšanas izdevumi noteikti 4688,19 *euro* apmērā jeb 15% apmērā no līguma pakalpojumu summas.

Līguma Nr.1 2.4.punkts paredz, ka Aģentūra iesniedz pieteicējai atskaiti par veiktajiem pakalpojumiem un ka pakalpojumi tiek pieņemti ar nodošanas-pieņemšanas aktu par katru pozīciju, vadoties pēc sniegto pakalpojumu tāmes. Tāmē Nr.1 ir norādīti Aģentūras veicamie pakalpojumi un darbi (*lietas 2.sējuma 92.-95.lapa*).

Aģentūra 2020.gada 1.jūlijā noformēja veikto darbu uzskaitījumu "Vēlēšanu kampaņa 2020/radošā daļa un tehniskā daļa" (turpmāk – Aģentūras darbu uzskaitījumu Nr.1), kā pamatojumu tam norādot līgumu Nr.THUP15/06/2020-001, nevis Līgumu Nr.1
(*lietas 2.sējuma 96.-97.lapa*). Pieteicēja birojam, kā arī tiesai nav iesniegusi līgumu Nr.THUP15/06/2020-001, līdz ar to darījumu apliecinošos dokumentos ir norādīta neizsekojama informācija par patiesajiem līguma noslēgšanas datumiem. Vienlaikus redzams, ka pakalpojumi, kas uzrādīti Tāmē Nr.1 un Aģentūras darbu uzskaitījumā Nr.1 sakrīt, līdz ar to veikto darbu uzskaitījuma pamatojums ir Līgums Nr.1.

[13.2] Tiesa konstatē, ka Līguma Nr.2 nosacījumi lielā mērā ir identiski Līguma Nr.1 nosacījumiem. Minētā līguma summa ir 48 251,70 *euro*, bez pievienotās vērtības nodokļa, Aģentūras administrēšanas izdevumi noteikti 6293,70 *euro* apmērā jeb 15% apmērā no līguma pakalpojumu summas.

Aģentūra Līguma Nr.2 parakstīšanas dienā noformēja veikto darbu uzskaitījumu "Vēlēšanu kampaņa 2020/radošā daļa/tehniskās daļas/izstrāde Nr.2" (turpmāk – Aģentūras darbu uzskaitījums Nr.2), kā tāmes pamatojumu tajā norādīja Līgumu Nr.2 (*lietas 2.sējuma 106.lapa*).

[13.3] Līguma Nr.3 nosacījumi ir identiski Līguma Nr.1 un Līguma Nr.2 nosacījumiem. Minētā līguma kopējā summa ir 19 734,00 *euro*, bez pievienotās vērtības nodokļa. Aģentūras administrēšanas izdevumi noteikti 2574,00 *euro* apmērā jeb 15% apmērā no līguma pakalpojumu summas.

Līguma Nr.3 2.4.apakšpunkts paredz, ka Aģentūra iesniedz pieteicējai atskaiti par veiktajiem pakalpojumiem un, ka pakalpojumi tiek pieņemti ar nodošanas-pieņemšanas aktu par katru pozīciju, vadoties pēc sniegto pakalpojumu tāmes (1.pielikums). Lietas materiālos Līguma Nr.3 pirmais pielikums nav atrodams.

Aģentūra Līguma Nr.3 parakstīšanas dienā noformēja veikto darbu uzskaitījumu "Vēlēšanu kampaņa 2020/radošā daļa/tehniskās daļas/izstrāde Nr.3" (turpmāk – Aģentūras darbu uzskaitījums Nr.3), kā tāmes pamatojumu tajā norādot Līgumu Nr.3 (*lietas 2.sējuma 120.lapa*).

[13.4] Reklāmas kampaņas veikšanai Aģentūra piesaistīja apakšuzņēmumu SIA "/Nosaukums B/" un saimnieciskās darbības veicēju /pers. C/.

[13.5] Birojs konstatējis, ka darījumu apliecinošie dokumenti neatbilst likuma
"Par grāmatvedību" 2. un 7.panta prasībām un pakalpojumi nav sniegti tādā apjomā, kā tas ir norādīts darījumu dokumentos.

[14] Attiecībā uz noslēgto līgumu izpildi tiesa konstatē turpmāk minēto.

[14.1] Līgums Nr.1 starp Aģentūru un pieteicēju ir parakstīts 2020.gada 26.jūnijā un tajā pašā dienā ir parakstīts pieņemšanas-nodošanas akts par līguma 1.pielikuma 5.1., 5.2. un 5.3.punktā norādīto darbu izpildi (*lietas 2.sējuma 192.lapa*).

Aģentūra 2020.gada 1.jūlijā izrakstīja pieteicējai rēķinu Nr.PA202001 par stratēģisko atbalstu, radošo darbu izstrādi, video izstrādi, audio izstrādi, materiālu ražošanu un pakalpojumiem par kopējo summu 43490,82 *euro*, iekļaujot Aģentūras komisiju 15% apmērā. Pieteicēja šo rēķinu apmaksāja 2020.gada 6.jūlijā, lai gan darbu izpilde pēc
pieņemšanas-nodošanas aktiem turpinājās līdz 2020.gada 7.jūlijam (*lietas 2.sējuma 96.-98.lapa*).

Aģentūra, pretēji Līguma Nr.1 2.1.apakšpunktā norādītajam, priekšapmaksas rēķina vietā 2020.gada 1.jūlijā izrakstīja pieteicējai rēķinu par sniegtajiem pakalpojumiem un darbiem, neskatoties uz to, ka darbu izpilde, ņemot vērā pieņemšanas–nodošanas aktos norādīto, vēl turpinājās līdz 2020.gada 7.jūlijam.

[14.2] Aģentūra 2020.gada 1.jūlijā noformēja Aģentūras darbu uzskaitījumu Nr.1, kurā norādīts, ka 2020.gada maijā radošais direktors ir sniedzis konsultācijas un atbalstu stratēģijas izstrādē 10 stundas. Savukārt saskaņā ar pieteicējas iesniegto 2020.gada 1.jūnija noformēto valdes sēdes protokolu Nr.5/2020, pieteicēja tikai 2020.gada 1.jūnijā nolēma apkopot iespējamos kandidātus uz Rīgas pašvaldības vēlēšanām, par atbildīgo ieceļot
/pers. H/ un /pers. E/, kā arī izstrādāt atlases kritērijus kandidātiem pirms pārrunu uzsākšanas ar saraksta kandidātiem (*lietas 2.sējuma 63.-64.lapa*).

[14.3] Aģentūra 2020.gada 12.augustā izrakstīja pieteicējai rēķinu Nr.PA202003 par sniegtajiem pakalpojumiem un darbiem, kuru pieteicēja apmaksāja 2020.gada 17.augustā, lai gan darbu izpilde saskaņā ar pieņemšanas–nodošanas aktos norādīto turpinājās līdz 2020.gada 25.augustam (*lietas 2.sējuma 121.-123.lapa*).

[14.4] Pieteicēja tiesā iesniedza USB cieto disku (*lietas 1.sējuma 206.lapa*), kurā ir pievienota informācija par no Aģentūras saņemtajiem pakalpojumiem un darbiem. Izvērtējot USB cietā diska informāciju, redzams, ka tajā ievietoti vairāki videomateriāli, arī politiskās reklāmas ar pieteicējas biedriem, tostarp /pers. E/. Vienlaikus diskā atrodas vairāki videomateriāli par partijas aktivitātēm valdības darbā u.c., kuri nav attiecināmi uz partijas reklāmas kampaņu Rīga domes vēlēšanās. Tiesa piekrīt biroja konstatētajam, ka nav iespējams izsekot, kādā datumā pakalpojumi un darbi ir sniegti un saņemti un kādi pakalpojumi un darbi attiecas konkrēti uz norādītajiem pieņemšanas-nodošanas aktiem, līdz ar to sniegtie pakalpojumi un darbi un to apjoms nav pilnībā identificējami.

No minētā tiesa secina, ka darījumu dokumentācijā ir saskatāmas vairākas nepilnības un pretrunas, kas liek šaubīties par tiesību normām atbilstošu finansējuma izlietojumu.

[15] Lai novērtētu darījumu norisi, apjomu un pamatotību, ir būtiski vērtēt darījumos iesaistīto pieteicējas bijušo amatpersonu paskaidrojumus (*skat. lietas 3.un 4.sējumu*).

[15.1] No paskaidrojumiem redzams, ka pieteicējas valdes locekļiem bija informācija gan par reklāmas kampaņu (skat. /pers. I/ 2021.gada 29.novembra paskaidrojumus
(*lietas 3.sējuma 195.-197.lapa*), gan par to, ka reklāmas kampaņas organizēšanai bija piesaistīta Aģentūra (skat., piemēram, /pers. J/ paskaidrojumus
(*lietas 3.sējuma 213.-216.lapa*), gan par reklāmas kampaņas izmaksu apmēru
(skat., piemēram, /pers. H/ 2021.gada 12.novembra paskaidrojumus (*lietas 3.sējuma
208.-209.lapa*), gan par reklāmas kampaņas finansēšanu no piešķirtā valsts budžeta finansējuma līdzekļiem (skat., piemēram, /pers. D/ 2021.gada 24.novembra paskaidrojumus (*lietas 3.sējuma 199.-201.lapa*).

[15.2] No bijušā pieteicējas valdes locekļa /pers. E/ 2021.gada 1.decembra paskaidrojuma, izriet, ka /pers. F/ reklāmas kampaņas veidošanai ieteica /pers. E/, jo viņš bija pazīstams reklāmas vidē un sadarbojās /pers. K/. Pēc aicinājuma /pers. F/ un /pers. K/ partijas telpās prezentēja savu redzējumu, kā veidot reklāmas kampaņu, kā arī aptuvenās kampaņas izmaksas. Tā kā partijas valdei nebija citu pretendentu, tika nolemts reklāmas kampaņai piesaistīt /pers. F/. Kampaņas juridiskajai pusei pieteicējas valde nesekoja, jo šajā jautājumā paļāvās uz /pers. K/. Konsultācijās piedalījās /pers. E/, /pers. G/, /pers. K/ un /pers. F/. Partijas valde bija informēta par kampaņas saturu, bija pieejami visi dokumenti. Reklāmas kampaņas ietvaros tika izveidoti video klipi izvietošanai televīzijā un sociālajos tīklos, kā arī radio klipi, bukleti, plakāti (*3.sējuma 189.-193.lapa*).

[15.3] Bijušais pieteicējas valdes loceklis /pers. D/ 2021.gada 24.novembra paskaidrojumā norāda, ka partijas valdes sēdē tika nolemts, ka

rezultāta sasniegšanai priekšvēlēšanu kampaņai tiks tērēts maksimāli daudz līdzekļu un kampaņas veidošanai piesaistīs uzņēmumu. /pers. D/ tika iecelts par priekšvēlēšanu kampaņas tehnisko direktoru, bet reklāmas kampaņas veidošanas procesā viņš faktiski neiesaistījās. Viņš bija formāls palīgs un parakstīja dokumentus. Visi ar kampaņu saistītie jautājumi bija /pers. E/ ziņā, kurš kampaņai piesaistīja /pers. F/ un /pers. K/ pārstāvēto uzņēmumu, un uzņēmās atbildību par to. Konsultācijas tika sniegtas tikai /pers. E/. Atskaites par konsultāciju sniegšanu, to tēmām un apjomu /pers. D/ nebija redzējis, bet parakstīja dokumentus (līgumu,
pieņemšanas-nodošanas aktus) pēc /pers. E/ apliecinājuma, ka visi darbi ir veikti pilnā apmērā (*3.sējuma 200.-202.la*pa). Tiesas sēdē /pers. D/ liecināja, ka viņam bija starpnieka loma kampaņas satura izveidē, proti, sazināties ar /pers. E/ par kampaņu un tajā notiekošajiem darbiem, un ar darbu izpildītājiem no otras puses. Liecinieks sekojis līdzi, lai viss ir izpildīts un atbilst tāmēm. Pieņemšanas-nodošanas aktus sastādīja /pers. F/ un tie apliecina, ka darbs ir izdarīts. Rezultātus varēja redzēt ielās uz stabiem. Viņš nevar apliecināt, ka pilnīgi viss tika pārbaudīts, bet tika skatītas cauri tabulas, vairākkārt pārrunāts sasniegtais rezultāts, pastāvēja arī uzticības faktors. Aģentūra jau sākotnēji informēja, kādus pakalpojumus un kādā cenā viņi sniedz, ka viņam ir visi nepieciešamie cilvēki, kas spēs veikt vajadzīgos darbos. Praksē ir normāli piesaistīt apakšuzņēmējus konkrētu darbu veikšanai. Liecinieks uzskatīja /pers. K/ par Aģentūras darbinieku, jo viņš ieradās un prezentēja darbus kopā ar /pers. F/ (*2022.gada 9.novembra tiesas sēdes audioieraksts (00:06:57-00:41:35)*.

[15.4] Savukārt /pers. H/ paskaidrojumā norādīts, ka pēc bankas kontiem konstatējot, ka reklāmas kampaņai tika iztērēta lielāka naudas summa, nekā bija noteikts partijas valdē, valde pieprasīja /pers. E/ uzaicināt reklāmas kampaņas organizatorus sniegt skaidrojumu. Tad arī /pers. F/ un /pers. K/ pirmo un vienīgo reizi ieradās valdes sēdē, bet nekādas prezentācijas sniegtas netika un skaidrojumi par izmaksām netika saņemti. Partijas valdei tāmes netika uzrādītas, jo tās vairākas reizes tika mainītas (*lietas 3.sējuma 208.-209.lapa*). Tāpat arī no citiem pieteicējas bijušo valdes locekļu paskaidrojumiem secināms, ka no pieteicējas valdes locekļu puses netika veikta pienācīga kontrole par Aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem un veiktajiem darbiem, kā arī par valsts budžeta finansējuma izlietojuma pamatotību, apmaksājot Aģentūras sniegtos pakalpojumus
(skat., piemēram, /pers. L/ 2021.gada 25.novembra paskaidrojumu
(*lietas 4.sējuma 19.-20.lapa*) un /pers. M/ 2021.gada 23.novembra paskaidrojumu (*lietas 4.sējuma 13.-15.lapa*)).

[15.5] Tādējādi tiesa secina, ka pieteicēja nenodrošināja pienācīgu valsts piešķirtā finansējuma kontroli, jo atbildīgās personas neuzraudzīja līgumu izpildi un nepārbaudīja sniegto pakalpojumu faktisku izpildi nolīgtajā apjomā.

[16] Lai novērtētu darījumu apjomu un to veikšanas apstākļus kopsakarā ar citiem lietas materiāliem, vērtējami fakti par Aģentūras darbību, kā arī paskaidrojumi no Aģentūras pārstāvjiem.

[16.1] Saskaņā ar Aģentūras valdes locekļa /pers. T/ un /pers. F/ paskaidrojumiem (*lietas 3.sējuma 41.-44.lapa*) visu reklāmas kampaņu organizēja /pers. F/, savukārt /pers. T/ parakstīja ar darījumiem saistītos dokumentus (līgumus, aktus u.c.), neiesaistoties ar reklāmas kampaņu saistītajos procesos un Aģentūras sniegtajos pakalpojumos.

[16.2] Kā konstatēts iepriekš (*skat. sprieduma 15.punktu*), līgums starp Aģentūru un pieteicēju ir parakstīts 2020.gada 26.jūnijā un tajā pašā dienā ir parakstīts pieņemšanas-nodošanas akts par darbu izpildi, savukārt jau 2020.gada 1.jūlijā Aģentūra izrakstīja pieteicējai rēķinu Nr.PA202001 par stratēģisko atbalstu, radošo darbu izstrādi, video izstrādi, audio izstrādi, materiālu ražošanu, pakalpojumiem par kopējo summu 43490,82 *euro*, iekļaujot Aģentūras komisiju 15% apmērā.

/pers. F/ savā 2021.gada 28.oktobra paskaidrojumā norādīja, ka sarunas par darbiem jau bijušas uzsāktas 2020.gada maijā–jūnijā, proti, pirms pieteicējas valde bija nolēmusi startēt Rīgas domes vēlēšanās (*lietas 3.sējuma 29.-33.lapa*). Arī SIA "/Nosaukums B/" pārstāve /pers. G/ tiesas sēdē skaidroja, ka līgums, rēķins un pieņemšanas nodošanas akts ir parakstīts 2020.gada 26. jūnijā, jo tobrīd pirmie darbi jau bija izdarīti. No lietas materiāliem izriet, ka saskaņā ar 2020.gada 1.jūnija pieteicējas valdes sēdes protokolu Nr.5/2020 pieteicēja tikai 2020.gada 1.jūnijā nolēma apkopot iespējamos kandidātus uz Rīgas pašvaldības vēlēšanām (*lietas 2.sējuma 63.lapa*), tādejādi kritiski vērtējams apstāklis, kā /pers. E/ varēja uzrunāt /pers. F/ 2020.gada maijā, ja pieteicēja par to vēl nebija izlēmusi. Turklāt lietā konstatēts, ka /pers. F/ 2020.gada 6.jūlijā tika pieņemts darbā Aģentūrā pēc tās nosaukuma un darbības veidu maiņas, tādejādi nav pamatojama 2020.gada 26.jūnija un 2020.gada 2.jūlija noslēgto līgumu nosacījumos norādītajai informācijai, ka "atbildīgās personas līguma izpildē un kontrolē būs /pers. F/*"*.

Pretrunas par dokumentu noformējumu un to reālo segumu nevarēja izskaidrot arī /pers. D/. Uz tiesas jautājumu par to, kādēļ pirmais līgums tika parakstīts vienā laikā ar pieņemšanas-nodošanas aktu, /pers. D/ liecināja, ka varēja būt arī neprecizitātes attiecībā uz līguma datumu vai arī /pers. F/ šos darbus izdarīja daudz ātrāk. Vēlēšanu laikā viss ir saspringts, tāpēc varēja sanākt, ka darbi tika izdarīti ātrāk par oficiālu šo dokumentu sagatavošanu. Nevar noliegt, ka pastāv arī tīri cilvēcīgi faktori, piemēram, pārrakstīšanās kļūda (*2022.gada 9.novembra tiesas sēdes audioieraksts 00:06:57-00:41:35)*.

[16.3] /pers. F/ paskaidrojumā norāda, ka ar reklāmas kampaņu saistīto darbu un pakalpojumu veikšanai viņš piesaistīja SIA "/Nosaukums B/" pārstāvjus /pers. K/ un /pers. G/, kā arī /pers. C/, ar kuru bija pazīstams un kurš nodrošināja visu filmēšanai nepieciešamo tehniku. Sākotnēji /pers. F/ ar /pers. K/ pieteicējas valdei, kuru pārstāvēja /pers. E/, /pers. D/, /pers. N/ un vēl citi astoņi cilvēki, prezentēja savu redzējumu reklāmas kampaņas veidošanā (*lietas 3.sējuma 29.-33.lapa*). Lietas materiālos par šo tikšanos nav atrodams pieteicējas valdes sēdes protokols vai cita veida dokuments, tādējādi nav iespējams konstatēt kad un kur Aģentūras reklāmas kampaņas veidošanas redzējums tika prezentēts pieteicējas valdes locekļiem un kurā brīdī darbi tika uzsākti un nodoti pieteicējai.

[16.4] No pieteicējas ar Aģentūru noslēgtajiem līgumiem, tiem pievienotajām tāmēm un pieteicējai izrakstītajiem rēķiniem izriet, ka Aģentūra papildus sniegto pakalpojumu tāmējumam, kas lielā mērā balstās uz apakšuzņēmēju pakalpojumu tāmēm, iekļāvusi savus administrēšanas izdevumus 15% apmērā no līguma pakalpojumu summas.

Tiesas sēdē /pers. F/ liecināja, ka Aģentūra organizēja visu reklāmas kampaņu. Ideju veidotājs bija /pers. K/, bet Aģentūra kontrolēja un saskaņoja visus procesus. Liecinieks visur ir bijis klāt esošs, piemēram, organizēja pārvietojamo ierakstu studiju, kas devās no Rīgas uz Kolku, kur ierakstīja audiofailus. Tāmes saņēma no SIA "/Nosaukums B/". Liecinieks saskaņoja gan aktus, gan citus dokumentus, sūtot tos uz vairākiem e-pastiem, tostarp /pers. D/. Partijai kampaņas beigās tika nodoti gan pieņemšanas-nodošanas akti, gan ārējais cietais disks ar visiem izveidotajiem failiem. Tas, kādā veidā tiek veidotas tāmes ar aģentūras komisijas maksu, ir katra uzņēmēja brīva griba. Jebkuru dokumentu Aģentūra sagatavoja, vadoties pēc konkrētā darba izpildes. Liecinieks pieļauj, ka ir bijis jāveic kādas korekcijas iesniegtajiem pieņemšanas-nodošanas aktos, ja bija kāda kļūda (*2022.gada 9.novembra tiesas sēdes audioieraksts 00:44:14-01:18:35)*.

No lietas materiāliem izriet, ka Aģentūra ir darbojusies kā starpnieks viena darbinieka personā, kamēr pakalpojumus faktiski ir nodrošinājuši tās apakšuzņēmēji. Lietā nav gūstams priekšstats par Aģentūras faktisko iesaisti darījumu nodrošināšanā pieteicējai un tai izmaksāto naudas līdzekļu pamatojumu un lietderību.

[16.5] Ņemot vērā konstatēto, tiesa secina, ka darījumu dokumentos, kas pamato valsts finansējuma izlietojumu, ir konstatējamas pretrunas un nepilnības. No darījumu dokumentiem nav iespējams precīzi izsekot darījumu gaitai, saņemto pakalpojumu izpildei un kontrolei. Darījumus apliecinošos dokumentus ir parakstījušas personas, kas faktiski nav pārliecinājušās par pakalpojumu sniegšanu noteiktajā apjomā, līdz ar to tās nav pārliecinājušās par

valsts piešķirtā finansējuma izlietojumu.

[17] Tā kā no pieteicējas un Aģentūras par pakalpojumu sniegšanu noformētajiem dokumentiem nav gūstams pietiekams priekšstats par darījumu apjomu, norisi un saturu, Atmaksas lēmumā pamatoti ir vērtēti reklāmas kampaņas veikšanai piesaistītie Aģentūras apakšuzņēmumi un saimnieciskās darbības veicēji: /pers. C/, SIA "/Nosaukums B/", SIA "/Nosaukums C/" un SIA "/Nosaukums D/". Birojs ir konstatējis, ka apakšuzņēmēji ir daļēji snieguši ar reklāmas kampaņu saistītos pakalpojumus, bet ne tādā apjomā, kā tas ir norādīts attiecīgajos darījumu dokumentos.

[18] Tiesa, izvērtējot Aģentūras un /pers. C/ darījumu apliecinošus grāmatvedības dokumentus un sniegtos paskaidrojumus, konstatē turpmāk minēto.

[18.1] /pers. C/ laika periodā no 2020.gada 2.jūlija līdz 7.jūlijam ar saviem tehniskajiem līdzekļiem izgatavoja vienu 30 sekundes garu videomateriālu par /pers. E/. Par minēto pakalpojumu viņš ir saņēmis samaksu no Aģentūras 7647,06 *euro* apmērā. Savukārt laikā no 2020.gada 13.jūlija līdz 16.jūlijam viņš ar saviem tehniskajiem līdzekļiem izgatavoja vienu 30 sekundes garu videomateriālu un astoņus 20 sekundes garus videomateriālus par /pers. E/ ievietošanai *Facebook* un citos sociālajos tīkos vai mēdijos. Par minētajiem pakalpojumiem /pers. C/ ir saņēmis samaksu 9411,77 *euro* apmērā (*skat. rēķinus un pieņemšanas-nodošanas aktus lietas 3.sējuma 55.-60.lapa*).

Starp /pers. C/ un Aģentūru noslēgts 2020.gada 2.jūlija līgums Nr.ET020720 un 2020.gada 13.jūlija līgums Nr.ET020720 par video reklāmas materiālu latviešu un krievu valodā izgatavošanu, veicot filmēšanas un montāžas darbus. Līgumu 1.6.punktā norādīts, ka /pers. C/ izgatavo attiecīgos videomateriālus ar savu darbaspēku, iekārtām un materiāli tehniskajiem līdzekļiem, taču nav norādīts, ar kādiem tehniskajiem līdzekļiem (*lietas 3.sējuma 53.-54., 57.-58.lapa*).

Lēmumā konstatēts, ka pakalpojumi ir sniegti mazākā apjomā nekā norādīts darījumu dokumentos. Lietā ir strīds par materiālu izgatavošanai izmantotajiem līdzekļiem. Lietā nav iesniegts tehnisko līdzekļu saraksts, ne arī tehnikas īres vai izmantošanas līgums, kuros būtu atrunāts, ka /pers. C/ izīrēs tehniskos līdzekļus pakalpojumu sniegšanai.

Pieņemšanas-nodošanas akto s nav norādīta detalizētāka informācija par pakalpojumu, proti, kāds video (nosaukums, saturs), kur filmēts, vai citāda informācija par pakalpojumu, lai pakalpojumu varētu identificēt.

[18.2] 2021.gada 26.oktobra paskaidrojumā par darījumiem ar Aģentūru /pers. C/ paskaidro, ka /pers. F/, ar kuru bija pazīstami sen, piedāvāja viņam iesaistīties projektā, kas saistīts ar partiju. /pers. F/ iedeva viņam jau sagatavotu sadarbības līguma projektu. Video filmēšana tika veikta māju pagalmos, video studijā, netālu no ostas, /pers. E/ mājās Pārdaugavā un uz AB Dambja. Video materiāls bija par velnu, ieraksta laikā /pers. E/ staigāja un stāstīja kaut ko par partiju, teica dažādus saukļus. /pers. C/ video nodeva /pers. O/, kurš pievienoja mūziku un aizkadra aktiera balsis. Pēc tam audiofails atdots atpakaļ /pers. C/, kurš veica video montāžu un video animāciju, liekot klāt subtitrus un veicot krāsas korekcijas. Šie īsie video materiāli bija sagatavoti izvietošanai *Facebook*, televīzijai un citur. /pers. C/ vide omateriālu filmēšanai izmantoja sev piederošus kameru, objektīvu, elektronisko statīvu. Gatavos video materiālus nodeva /pers. F/, parakstot jau no /pers. F/ puses piedāvātos un sagatavotos pieņemšanas-nodošanas aktus. /pers. C/ sniegtā pakalpojuma cenu noteica pēc savas pieredzes, zinot cik laika būs nepieciešams pakalpojuma sniegšanai. Ņemot vērā to, ka pakalpojums tika sniegts partijai un tas bija steidzams, pakalpojuma cena tika palielināta. Paskaidrojumam pievienota saite tīmekļa vietnē ar tajā pieejamiem videomateriāliem un veikto darbu uzskaitījumu. Uzskaitījumā norādīts, ka veikta filmēšana (divas dienas), montāža, failu sagatavošana atbilstoši specifikācijām, veikts /pers. E/ teksta ieraksts paviljonā, /pers. E/ teksta ieraksts mājās, skaņu efekts, programmas video animācija un montāža, režija, pēcapstrāde. Tajā uzskaitīta arī pakalpojumā izmantotās tehnika un samaksa par to (kamera, objektīvi, otra kamera, stabilizators, gaismas, drons) (*lietas 3.sējuma 90.-94.lapa*). /pers. C/ iesniedzis nofilmēto video materiālu "Velns", kas filmēts pie AB Dambja ar /pers. E/, un astoņus īsus video klipus (latviešu un krievu valodā), kuros izmantoti kadri no video klipa "Velns", bet ar citiem pievienotiem tekstiem, piemēram, tava iesaiste, tava nauda, tavs mājoklis, tava izglītība, tavi apgādājamie, tavs brīvais laiks, tavs darbs, tava drošība *(lietas 3.sējuma 107.lapa)*.

/pers. F/ tiesas sēdē liecināja, ka saistībā ar /pers. C/ veiktajām darbībām Aģentūra tāmē partijai norādīja gan tehniskās izmaksas, gan arī tālāk izmaksas saistībā ar kameru, gaismu, mikrofoniem un citu nepieciešamo inventāru, arī par montāžu, apstrādi, pēcapstrādi. Uz jautājumu, kā partijas tāme veidojās, saistībā ar to, ka līgumā ir norādīts, ka /pers. C/ šos darbus veiks par saviem līdzekļiem, ar savu tehniku un tālāk ir norāde uz aktu un rēķinu, kur /pers. C/ veiktais ir bez jebkādiem atšifrējumiem, liecinieks norāda, ka neatceras tik detalizēti notikums, bet min, ka viņam kā starpniekam ir tiesības likt savu uzcenojumu, tā ir viņa uzņēmējdarbība. Liecinieks /pers. C/ prasīja pozīcijas, kādas būs par šo tehniku, taču šīs cenas ir arī brīvi pieejamas internetā. Liecinieks pieļauj, ka kāda pozīcija ir bijusi dārgāka (*2022.gada 9.novembra tiesas sēdes audioieraksts (00:44:14-01:18:35)).*

[18.3] Birojs konstatējis, ka /pers. C/ 2020.gada jūlijā veica video materiālu izgatavošanu gan Aģentūrai, gan SIA "/Nosaukums E/". Abus uzņēmumus pārstāvēja /pers. F/. Par vienādi garu 30 sekundes garu videomateriālu izgatavošanu, /pers. C/ ir izrakstījis rēķinu SIA "/Nosaukums E/" par 2552,95 *euro* (*lietas 3.sējuma 114.-118.lapa*), savukārt Aģentūrai izrakstīja rēķinu par 7647,06 *euro*. Lietā nav gūts loģisks apstiprinājums tam, kādēļ pakalpojumu cenas bijušas tik atšķirīgas.

[18.4] /pers. C/ iesniedzis video klipu filmēšanai nepieciešamo resursu uzskaitījumu un izcenojumu (*lietas 3.sējuma 93.-94.lapa*), taču nav iesniedzis pakalpojuma veikšanai izmantotās tehnikas pamatlīdzekļu uzskaites kartiņas, ne iegādes dokumentus, ne nomas līgumus, pamatojot šo faktu vienīgi ar to, ka šī tehnika pieder viņam personīgi vai ir paņemta no paziņām.

Tiesa secina, ka ne /pers. C/ izrakstītajos rēķinos, ne pieņemšanas-nodošanas aktos nav izmantotās tehnikas uzskaitījuma, kas apstiprinātu tehnikas izmantošanu video materiālu izgatavošanai un papildus maksas iekļaušanu pakalpojumā. Nav iesniegtas tāmes par viņa sniegtajiem pakalpojumiem. Turklāt, izvērtējot /pers. C/ iesniegtos materiālus, netika konstatēti videomateriāli, kas būtu filmēti paviljonā.

/pers. C/ 2021.gada 22.novembrī sniedza papildu paskaidrojumu, norādot, ka viņš ir filmējis ar savu kameru, kuru viņš iegādājās kā privātpersona, ka gaismas tehniku izmantoja, vienojoties ar paziņu par savstarpējo norēķinu ieskaitu, ka stabilizatoru iedeva draugs (*lietas 3.sējuma 95.-98.,109.lapa*). Izvērtējot /pers. C/ un SIA "/Nosaukums F/" sniegto informāciju, pamatoti konstatēts, ka starp abām minētajām pusēm nav izrakstīto rēķinu. Līdz ar to nav redzams, kad, kur un kāda tehnika tika iznomāta, kā arī kad /pers. C/ ir sniedzis pakalpojumus SIA "/Nosaukums F/". Tātad nav pamatojuma tam, ka starp viņiem būtu veikti savstarpējie ieskaiti par darījumu apmaksu. Tādējādi nav konstatējams, ka /pers. C/ ir izmantojis foto studijas apgaismojuma komplektu, iznomājot to no SIA "/Nosaukums F/".

[18.5] Izvērtējot SIA "/Nosaukums C/" Aģentūrai izrakstītos 2020.gada 2.jūlija rēķinu Nr.SZ20-199 un 2020.gada 16.jūlija rēķinu Nr.SZ20-202 un sniegtos paskaidrojumus (*lietas 3.sējuma 51.-52.lapa*), pamatoti konstatēts, ka SIA "/Nosaukums C/" /pers. C/ izgatavotajiem videomateriāliem veica orģinālmūzikas komponēšanu, skaņas dizainu, balss ierakstīšanu, rediģēšanu, līdz ar to /pers. C/ nav sniedzis pakalpojumus (skaņu ieraksts paviljonā, skaņu ieraksts filmēšanas lokācijā), kuri iekļauti Aģentūras tāmēs un partijai izrakstītajos rēķinos.

[19] Pieteicēja pieteikuma papildinājumos uzsver, ka Aģentūra pieteicējai ir piegādājusi pasūtīto materiālu atbilstošā apmērā un kvalitātē, turklāt šie video materiāli ir publiski pieejami. Aģentūras un tās apakšuzņēmēju darījumi nav zināmi pieteicējai, līdz ar to pieteicēja nevar uzņemties par tiem atbildību

(*lietas 1.sējuma 127.lapa*).

Tiesa vērš uzmanību, ka pieteicēja ir atbildīga par to, lai tās darījumu dokumenti atbilstu likuma "Par grāmatvedību" 2. un 7.panta prasībām un līdz ar to atspoguļotu darījumu faktisko norisi un netiktu pieļauta valsts budžeta līdzekļu tērēšana, nesaņemot par to atbilstošu pakalpojumu. Šis pienākums ietver saprātīgu kontroli par izmaksu veidošanos. No lietā sniegtajiem paskaidrojumiem un liecībām tiesa nav guvusi pamatojumu tam, ka būtu veikta šāda kontrole un partijas pārstāvji būtu sekojuši izdevumu faktiskajam segumam.

Apkopojot lietas materiālos iegūto informāciju, tiesa atzīst, ka /pers. C/ ir sniedzis pakalpojumu (videomateriālu izgatavošanu), bet ne tādā apjomā, kā tas ir norādīts Aģentūras un pieteicējas starpā parakstītajos līgumos.

Līdz ar to Atmaksas lēmumā pamatoti konstatēts, ka pieteicēja nav saņēmusi no Aģentūras pakalpojumu 2020.gada 26.jūnija līguma Tāmē Nr.1 norādītajā apjomā, proti, netika sniegti sekojoši pakalpojumi: "Video tehnikas īre 1.diena", "Video tehnikas īre 2.diena", "Gaismas tehnikas īre", "Drona īre", "Skaņas ieraksts paviljonā", "Mikrouzņēmuma nodokļa nomaksa par Video izstrādes pakalpojumiem" kopā par 3036,00 *euro* (bez Aģentūras komisijas 15% un bez PVN) apmērā. Aģentūra nav sniegusi pieteicējai minētā līguma Tāmes Nr.1 ceturtajā pozīcijā "Audio ieraksts" norādīto pakalpojumu "Aktiera balss ekskluzivitāte krievu valodā" 600,00 *euro* (bez Aģentūras komisijas 15% un bez PVN) apmērā. Tāpat pieteicēja nav saņēmusi no Aģentūras pakalpojumu 2020.gada 2.jūlija līguma Tāmē Nr.2 norādītajā apjomā, jo netika sniegti šādi pakalpojumi: "Video tehnikas īre 1.diena", "Papildus otrā kamera", "Stabilizators 1 diena", "Gaismas tehnikas īre", "Video tehnikas īre 2.diena", "Drona īre", "Skaņas ieraksts filmēšanas lokācijā", "Mikrouzņēmuma nodokļa nomaksa par Video izstrādes pakalpojumiem" kopā 4194,00 *euro* (bez Aģentūras komisijas 15% un bez PVN) apmērā. Līdz ar to pieteicēja ir veikusi nepamatotu valsts budžeta finansējuma līdzekļu izmaksu Aģentūrai.

[20] Pārbaudes ietvaros tika izvērtēti Aģentūras darījumi ar SIA "/Nosaukums B/".

Starp Aģentūras valdes locekli /pers. T/ (pasūtītājs) un starp SIA "/Nosaukums B/" valdes locekli /pers. G/ (izpildītājs) 2020.gada 1.jūlijā tika noslēgts līgums Nr.M1/G1/2020 (turpmāk – Līgums Nr.M1/G1/2020). Saskaņā ar līguma 1.1.punktu SIA "/Nosaukums B/" apņemas saskaņā ar līguma noteikumiem veikt pakalpojumu – komunikācijas materiālu sagatavošanas darbus. Līguma 1.2.punktā noteikts, ka konkrētu darbu izstrādes termiņi, izmaksas, veicamā darba apjoms un citi jautājumi tiek noteikti izpildītāja sagatavotajās tāmēs un aktivitāšu plānos, kuri tiks uzskatīti par šī līguma neatņemamām sastāvdaļām. Līguma 1.3.punktā noteikts, ka izpildītājs tāmes sagatavo, pamatojoties uz pasūtītāja darba uzdevumiem, kuru izpildītājam var iesniegt rakstiski, izmantojot elektronisko pastu, vai mutiski. Saskaņā ar līguma 1.4.punktu darbu izpilde tiek uzsākta pēc abpusēji saskaņotas tāmes saņemšanas. Līguma 2.1.punktā noteikts, ka summa par darbu izpildi tiek noteikta sagatavotājā tāmē. Savukārt līguma 3.1.punkts nosaka, ka izpildītājs iesniedz pasūtītājam darbu līdz tāmēs norādītajam termiņam (*lietas 3.sējuma 67.-68.lapa*).

Minētie līgumslēdzēji ir parakstījuši sekojošus Līguma Nr.M1/G1/2020 pielikumus: pielikums Nr.1 "Kampaņas ražošanas izmaksas", kurā norādīti veicamie pakalpojumi un darbi par kopējo summu 6483,46 *euro;* pielikums Nr.2 "Vēlēšanu kampaņa 2020/RADOŠĀ DAĻA", kurā norādīti veicamie pakalpojumi un darbi par kopējo summu 15391,20 *euro*; pielikums Nr.3 "Kampaņas ražošanas izmaksas Nr.2", kurā norādīti veicamie pakalpojumi par kopējo summu 1815,00 *euro*; pielikums Nr.4 "Vēlēšanu kampaņa 2020/RADOŠĀ DAĻA/Nr.2", kurā norādīti veicamie pakalpojumi un darbi par kopējo summu 9883,28 *euro;* pielikums Nr.5 "Vēlēšanu kampaņa 2020/RADOŠĀ DAĻA Nr.3", kurā norādīti veicamie pakalpojumi par kopējo summu 15197,60 *euro*; pielikums Nr.6 "Vēlēšanu kampaņa 2020/RADOŠĀ DAĻA/Nr.3 – tehniskie izdevumi", kurā norādīti veicamie pakalpojumi par kopējo summu 3121,80 *euro.*

Atbilstoši minētajām tāmēm ir sastādīti un abpusēji parakstīti pieņemšanas-nodošanas akti. SIA "/Nosaukums B/" ir izrakstījusi Aģentūrai rēķinus par tāmēs norādītajām summām
(*lietas 3.sējuma 77.-94.lapa*).

No lietas materiāliem izriet, ka SIA "/Nosaukums B/" laika periodā no 2020.gada jūnija līdz 2020.gada septembrim, lai sniegtu pakalpojumus un darbus (maketēšanas darbi, fotografēšanas darbi, grafiskās daļas izstrāde, plānu un dizaina materiāla izstrāde u.c.) Aģentūrai, ir piesaistījusi dažādus apakšuzņēmumus (*lietas 3.sējuma 158.-162.lapa*).

Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja ir saņēmusi pakalpojumus tādā apjomā, kā tas norādīts darījumu apliecinošajos dokumentos – līgumos un rēķinos, tādējādi, vai šie dokumenti atbilst likuma "Par grāmatvedību" 2. un 7.panta prasībām.

[21] Lai novērtētu darījumu apjomu un to veikšanas apstākļus, kopsakarā ar citiem lietas materiāliem vērtējami arī paskaidrojumi no darījumu partneriem.

[21.1] SIA "/Nosaukums B/" valdes locekle /pers. G/ 2021.gada 26.oktobra paskaidrojumos norādīja, ka sadarboties piedāvāja Aģentūras pārstāvis /pers. F/. /pers. K/ bija radošais direktors, kurš veidoja stratēģiju un radošos risinājumus un idejas. /pers. G/ uzdevums bija rūpēties par komandas saskaņotu darbu, izstrādāt tekstus un organizēt ražošanas procesus. No partijas puses par reklāmas kampaņu komunikācija notika ar /pers. E/, /pers. D/, Ivetu, /pers. F/ un /pers. P/, kurš bija atbildīgs par internetu. Partijas kampaņas organizatori tika konsultēti par konkurentu aktivitātēm, sabiedrības reakcijām, par jauninājumiem, vēlētāju uzvedību. /pers. K/ un /pers. G/ no sākuma konsultēja /pers. F/, vēlāk tikšanās notika ar partijas pārstāvjiem partijas birojā. Reāla stundu uzskaite netika veikta. Sarunas netika protokolētas. Saziņa notika arī telefoniski. Partijas programmas izstrādes gaitā komunikācija bija ar /pers. E/. Paskaidrojumā sīkāk raksturoti arī veiktie darbi (*lietas 3.sējuma 121.-123.lapa*).

Tiesas sēdē /pers. G/ liecināja, ka 2020.gada vasarā viņa kā valdes locekle pārstāvēja SIA "/Nosaukums B/" sadarbībā ar Aģentūru. Sarunas par potenciālo sadarbību sākās krietnu laiku pirms līguma noslēgšanas – maijā vai aprīlī. Sarunu sākumposmā SIA "/Nosaukums B/" sagatavoja stratēģisko prezentāciju par partijas pozicionēšanos un to prezentēja, taču tobrīd nekādi līgumi nebija noslēgti. Maiju un jūniju SIA "/Nosaukums B/" nostrādāja bez līguma, jo klienta puse nebija steidzīga. Līgums tika noslēgts tikai pašā jūlija sākumā. Vienojās par vispārīgu līgumu par sadarbību, jo politiskajās kampaņās ir grūti paredzēt, ko vajadzēs pēc divām nedēļām. Aģentūra kontrolēja, vai darbi tiek veikti, bija saziņa pa telefonu, e-pastu, biežas klātienes tikšanās. Pabeidzot līgumu un parakstot pieņemšanas nodošanas aktus, katrai pozīcijai klāt bija sagatavoti visi nodevumi, katram no tāmes punktiem bija pieņemšanas nodošanas akti (*2022.gada 9.novembra tiesas sēdes audioieraksts 01:21:22-01:57:17)*.

[21.2] SIA "/Nosaukums B/" valdes loceklis /pers. K/ savā 2021.gada 24.novembra paskaidrojumā norādīja, ka /pers. F/ sazinājās ar viņu, piedāvājot veidot reklāmu klientam, no sākumā nesakot, ka tā ir pieteicēja. Ar /pers. F/ vairāk komunicēja /pers. G/. Partijas reklāmas kampaņa notika līdz trīs mēnešiem. /pers. K/ šajā reklāmas kampaņā daudz neiesaistījās, jo *"galvenais bija, lai no /pers. F/ atnāk nauda"*. /pers. K/ darba uzdevumus saņēma no /pers. G/, kura arī gatavoja sadarbības līguma nosacījumus. /pers. K/ bija radošais direktors, kurš organizēja un domāja, kā veidot reklāmas kampaņu. /pers. G/ bija projekta direktore, kura saskaņoja un organizēja reklāmas procesu un materiālu ražošanu. /pers. K/ ir bijis pieteicējas biroja telpās, kur prezentēja reklāmas kampaņas stratēģiju pieteicējas valdei. /pers. K/ nevarēja uzrādīt prezentācijas materiālu, neko nevarēja paskaidrot par fotogrāfa pakalpojumiem, televīzijas un radio klipiem, bukletiem, sociālajiem tīkliem, jo ar šo jomu nodarbojās /pers. G/ (*lietas 3.sējuma 185.-187.lapa*).

[21.3] No minētajiem paskaidrojumiem tiesa secina, ka SIA "/Nosaukums B/" ir sniegusi Aģentūrai Līgumā Nr.M1/G1/2020 norādītos pakalpojumus, taču nav gūstams priekšstats par veikto darbu atbilstību tāmēs norādītajam apjomam.

[22] Veicot pārbaudi, birojs salīdzinājis SIA "/Nosaukums B/" Līguma Nr.M1/G1/2020 pielikumos un Aģentūras tāmēs norādītos pakalpojumus, apkopojot tos tabulās, kas atbilst tāmēs norādītajām pozīcijām un summām (*lietas 3.sējuma 46.-52.lapa*). Konstatēts, ka Aģentūras Tāmē Nr.1, Tāmē Nr.2, Aģentūras darbu uzskaitījumā Nr.3 un darbu uzskaitījumā Nr.1 attiecīgās pozīcijās norādītos pakalpojumus un darbus Aģentūra ir saņēmusi no SIA "/Nosaukums B/", un par to pašu summu un par tādu pašu stundu skaitu Aģentūra tos pašus pakalpojumus un darbus ir nodevusi pieteicējai, pievienojot savas administrēšanas izmaksas.

[22.1] Saskaņā ar Aģentūras Tāmē Nr.1 norādīto informāciju radošais direktors /pers. K/ 2020.gada jūnija mēnesī pie reklāmas kampaņas ir strādājis 78 stundas, bet projekta direktore /pers. G/ ir strādājusi 42 stundas. Savukārt saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmas ziņojumu par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī, /pers. G/ un /pers. K/ 2020.gada jūnijā ir strādājuši 40 stundas (*lietas 3.sējuma 179.lapa*). Ņemot vērā minēto, lēmumā pamatoti konstatēts, ka SIA "/Nosaukums B/" nevarēja sniegt pakalpojumus Aģentūrai Līguma Nr.M1/G1/2020 pielikumā Nr.2 norādītajā apjomā, proti, 120 stundu apmērā. Līdz ar to Aģentūra nevarēja šos pakalpojumus norādītajā apjomā sniegt pieteicējai.

Līdzīgas nesakritības ar tāmēs norādīto stundu skaitu un ziņojumu par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām ir konstatētas arī citos mēnešos.

Saskaņā ar Ziņojumu par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, /pers. G/ un /pers. K/ 2020.gada jūlijā ir strādājuši 46 stundas (*lietas 3.sējuma 183.lapa*). Līdz ar to secināms, ka SIA "/Nosaukums B/" nevarēja sniegt pakalpojumus Aģentūrai Līguma Nr.M1/G1/2020 pielikumā Nr.2 norādītajā apjomā, proti, 168 stundu apmērā, un, sekojoši, Aģentūra nevarēja šos pakalpojumus tādā apjomā sniegt pieteicējai Tāmē Nr.2. norādītajā apjomā.

Saskaņā ar ziņojumu par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, /pers. G/ (projekta direktors) un /pers. K/ (radošais direktors) 2020.gada augustā ir strādājuši 42 stundas (*lietas 3.sējuma 182.lapa*). Līdz ar to secināms, ka SIA "/Nosaukums B/" nevarēja sniegt pakalpojumus Aģentūrai Līguma Nr.M1/G1/2020 pielikumā Nr.2 norādītajā apjomā, proti, 128 stundu apmērā, un, līdz ar to, Aģentūra nevarēja šos pakalpojumus norādītajā apjomā sniegt pieteicējai.

[22.2] /pers. G/ tiesā liecināja, ka bija vienošanās par kopējām kampaņas un informatīvo materiālu izmaksām. Atbilstoši vispārīgai reklāmas aģentūru praksei tāmēs ir norādītas stundu likmes un stundas, tomēr tās ir mākslīgs veidojums, lai varētu dabūt grāmatvedisko skaidrojumu, kāpēc summa ir tieši tāda. Nekad tāmē ierakstītas stundas precīzi neatbilst faktiski nostrādātajām, it īpaši politisko kampaņu gadījumā stundu skaits ir krietni lielāks, nekā tas ir uzrādīts tāmēs. Lieciniece atzīst, ka Valsts ieņēmumu dienestam noziņotās stundas nesakrīt ar tāmēs norādītajām stundām un neatbilst faktiski pārdotajām stundām. Uzņēmums strādāja pirms un pēc līguma darbības laika, taču uz projektu ir jāskatās kopumā. Visas norādītās stundas bija nostrādātas ar uzviju. Nostrādātās stundas dienestam noziņoja, kā regulāros darba mēnešos, taču faktiski nostrādātais pa mēnešiem atšķiras. Dienests ir lūdzis skaidrot šo situāciju, un šī tēma tur ir noslēgta. Pieteicēja nevarēja ietekmēt, cik stundas SIA "/Nosaukums B/" noziņoja dienestam. Būtiska ir līguma summa. Tāmē ierakstītās stundas ir tikai aģentūras lieta, par stundu skaitu diskusiju nebija (*2022.gada 9.novembra tiesas sēdes audioieraksts 01:21:22-01:57:17)*.

Attiecībā uz veikto stundu apjomu, kas norādīts tāmē, Aģentūras pārstāvis /pers. F/ tiesā liecināja, ka viņa izpratnē līgums un stundu uzskaite ir tikai tādēļ, lai juridiskos strīdos spētu panākt savu taisnību. Lieciniekam biznesa attiecības balstās uz uzticēšanos. Viņš zina, cik laiku viņš patērē pie kāda darba. Ja viņam apakšuzņēmējs ir norādījis noteiktas stundas, tad viņam nav pamats tam neticēt. Viņš paļaujas uz godaprātu. Tiek vērtēts laiks, kuru patērē apakšuzņēmējs un liecinieks. Ir pieļaujams likt vēl klāt divas stundas, ja viņš ir sēdējis kopā ar /pers. K/ un pārbaudījis viņa izstrādātos tekstus, veicis tajā korekcijas, vai arī pielicis pats savas zināšanas vai idejas. Ja liecinieks partijai nosūtījis šo stundu uzskaiti, tai nav bijuši iebildumi, tad viņi ir pārbaudījuši un uzticas tam, kāda ir darba izpilde un tam patērētais laiks. Praksē nav iespējams stundu uzskaites pārbaudīt.

[22.3] Tiesa vērš uzmanību, ka ziņojumos par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām ietvertajiem datiem par nostrādāto stundu skaitu ir publiska ticamība, un atruna, ka "tiem nav sakara ar reāli nostrādāto" ir vērtējama kritiski. Lietā nav iesniegti dokumenti, no kuriem varētu secināt, ka SIA "/Nosaukums B/" būtu iesniegusi ziņojumu precizējumus par savu darbinieku nostrādāto laiku strīdus periodā. No /pers. G/ liecībām saprotams, ka viņa ir sniegusi skaidrojumu dienestam, taču nav prasījusi veikt izmaiņas. Turklāt jāņem vērā, ka strīdus periodā SIA "/Nosaukums B/" ir sniegusi pakalpojumus arī citiem klientiem, tādēļ nav pamata uzskatīt, ka pakalpojumi Aģentūrai un tālāk pieteicējai būtu sniegti tāmēs norādītajā apjomā.

Līdz ar to tiesa atzīst par pamatotu Atmaksas lēmumā veikto aprēķinu, kas ir balstīts uz SIA "/Nosaukums B/" darbinieku nostrādāto stundu nesakritību un atzīst, ka pieteicēja nav saņēmusi no Aģentūras pakalpojumus Līguma Nr.1 un Tāmē Nr.1, Līguma Nr.2 un Tāme Nr.2 un Līguma Nr.3 un darbu uzskaitījumā Nr.3 pozīcijā "Stratēģiskais atbalsts" un "Radošo darbu izstrāde" norādītos pakalpojumus norādītājā apjomā.

[23] Izvērtējot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka lēmumā sniegts pietiekams pamatojums tam, ka pieteicēja nav saņēmusi no Aģentūras pakalpojumu Tāmes Nr.2 otrajā pozīcijā "Radošo darbu izstrāde" norādītajā apjomā. Netika sniegti pakalpojumi – "Radošais direktors: TV klipu PROGRAMMA (8 gab., 20 sek.) ideja teksti LV, Ražošanas organizēšana un izstrādes autoratlīdzība" un "Projekta direktors: TV klipu PROGRAMMA (8 gab., 20 sek.) ideja teksti LV, Ražošanas organizēšana un izstrādes autoratlīdzība" par 4160,00 *euro*
*(*bez Aģentūras komisijas 15% un bez PVN).

Pieteicēja nav saņēmusi no Aģentūras pakalpojumu Aģentūras darbu uzskaitījuma Nr.2 sestajā pozīcijā "Pakalpojumi" norādītajā apjomā, jo netika sniegts pakalpojums "Kampaņas logotipa un vides reklāmas plakāta dizaina izstrāde" par 2000,00 *euro*
(bez Aģentūras komisijas 15% un bez PVN) un par šo summu partija ir veikusi nepamatotu valsts budžeta finansējuma līdzekļu izmaksu Aģentūrai. Netika sniegts pakalpojums
"TV klipu Programma grafiskie faili (dizains animēšanai)", "Fotogrāfiju apstrāde, sagatavošana vides reklāmas maketiem" un "Vides reklāmas plakātu maketēšana, failu sagatavošana drukai" par 3900,00 *euro* (bez Aģentūras komisijas 15% un bez PVN) un partija ir veikusi nepamatotu valsts budžeta finansējuma līdzekļu izmaksu Aģentūrai.

Pieteicēja pieteikuma papildinājumos un tiesas sēdē vairākkārt norāda, ka tās sadarbības partneris bija Aģentūra un sadarbības partnera apakšuzņēmumu veiktie darījumi neattiecas uz pieteicēju un nav tai saistoši. Tiesa piekrīt pieteicējai, kā tā pilnībā nevar uzņemties atbildību par savu sadarbības partneru tālākiem darījumiem. Vienlaikus pieteicējai, slēdzot līgumus, ir jāpārliecinās par to, kurš faktiski izpildīs līgumos noteikto, it īpaši, ja tas ir tik specifisks pakalpojums kā politiskās partijas reklāmas kampaņa. Ņemot vērā, ka tiek tērēts valsts finansējums, pieteicējai ir jāseko līdzi darījumu izpildei atbilstoši tāmēm.

Konkrētajā gadījumā secināts, ka darījumu dokumentus no pieteicējas un no Aģentūras puses ir parakstījušas personas, kuras faktiski nepiedalījās pakalpojumu nodrošināšanā un pieņemšanā, bet tikai parakstīja dokumentus, balstoties uz pastarpināti iegūtu informāciju. Izvērtējot lietas materiālus, rodas iespaids, ka pieticējai bija svarīgi iztērēt reklāmas kampaņai paredzēto apjomīgo valsts finansējumu, taču valsts budžeta līdzekļu lietderīgai un atbildīgai izmantošanai netika pievērsta uzmanība.

Lietā pamatoti konstatēts, ka pieteicējas darījumu apliecinošie dokumenti – līgumi, tāmes, pieņemšanas-nodošanas akti un rēķini neatbilst likuma

"Par grāmatvedību" 2. un 7.panta prasībām, jo neatspoguļo darījumu faktisko norisi un apjomu.

[24] Pieteicēja pieteikuma papildinājumos vairakkārt uzsver, ka birojs nav pamatojis to, kāpēc konstatētie apstākļi par darījumu dokumentāciju un norisi būtu kvalificējami kā pretlikumīga valsts budžeta līdzekļu izlietošana. Lietas faktu konstatējums neatbilst Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 6.punktā paredzētā administratīvā akta pamatojuma prasībām (*lietas 1.sējuma 120.-141.lapa*).

Augstākās tiesas Senāts ir norādījis, ka tiesību normās pietiekami detalizēti un skaidri ir noteikti politisko organizāciju (partiju) pienākumi to finansiālās darbības atklātuma un likumības nodrošināšanai, kā arī atbildība par šo pienākumu nepildīšanu *(sk. Senāta 2008.gada 23.decembra spriedumu lietā Nr.SKA-560/2008).*

Pieteicējai jārēķinās, ka jebkuri finanšu līdzekļi, kas speciālajā kontā tiek ieskaitīti, ir izlietojami tikai un vienīgi Finansēšanas likuma 7.[4]pantā paredzētajiem mērķiem. Savukārt birojam ir tiesības pārbaudīt jebkuru šo finanšu līdzekļu izlietojumu.

Izvērtējot pieteikumu kopsakarā ar lietas apstākļiem un lietā esošajiem pierādījumiem, tiesa secina, ka pieteicēja ar valsts budžeta finanšu līdzekļiem nav rīkojusies lietderīgi un kā krietns un rūpīgs saimnieks, tādējādi nav ievērojusi Finansēšanas likuma 7.?panta 1.[1] daļā noteikto, jo, parakstot darījumu dokumentus ar Aģentūru, nepārliecinājās par Aģentūras pakalpojumu un darbu apjomu un kvalitāti, un samaksāja no valsts budžeta līdzekļiem Aģentūrai par nesaņemtiem pakalpojumiem.

Finansēšanas likuma 10.panta 3.[1] daļā ir noteikts, ja birojs konstatē šā likuma 7.[4]panta noteikumu pārkāpumu, tad biroja priekšniekam ir pienākums uzdot attiecīgajai politiskajai organizācijai (partijai) 30 dienu laikā ieskaitīt valsts budžetā finanšu līdzekļus tajā apmērā, kas atbilst pārsniegtajam priekšvēlēšanu izdevumu apmēram. Tas nozīmē, ka minētā tiesību norma ir imperatīva. Biroja priekšniekam pēc administratīvā procesa lietā esošo dokumentu izvērtēšanas ir jāpieņem obligātais administratīvais akts, konstatējot, ka partija ir pieļāvusi Finansēšanas likuma pārkāpumus.

Rezumējot minēto, atzīstams, ka pieteicēja nevar patvaļīgi rīkoties ar speciālo kontu. Uz visiem no speciālā konta pārskaitītajiem naudas līdzekļiem attiecināmi
Finansēšanas likuma 7.[4]panta noteikumi, pat ja speciālajā kontā atrodas citi ne ar valsts budžeta finansējumu saistīti finanšu līdzekļi. Visi maksājumi no šī konta tiek īpaši uzraudzīti un kontrolēti. Likumdevējs imperatīvi ir noteicis pienākumu nepamatoti izlietotās summas atmaksāt valsts budžetā. Tāpēc, ja tiek konstatēti nepamatoti izdevumi, tad tie ir budžetā jāatmaksā, un to nekādā ziņā nevar uzskatīt par Latvijas Republikas Satversmes 105.pantā paredzēto tiesību uz īpašumu pārkāpumu.

Izvērtējot lietas materiālus un lietā esošos pierādījumus kopumā un savstarpējā sakarībā, secināms, ka pieteicēja, pretlikumīgi pārskaitot naudas līdzekļus no sava valsts budžeta finansējuma bankas konta Aģentūrai par nesaņemtajiem pakalpojumiem un darbiem 50767,88 *euro*, tiem aprēķināto Aģentūras komisiju 15% 7615,18 *euro* apmērā un PVN 12260,44 *euro* apmērā, t.i. kopā 70643,50 *euro*, ir pārkāpusi Finansēšanas likuma 7.?panta 1.[1] daļas noteiktos ierobežojumus.

[25] Pieteicēja iebilst, ka pirms Atmaksas lēmuma pieņemšanas viņa nav tikusi uzklausīta atbilstoši Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmajai daļai, jo attiecīgās lietas materiāli atradās divos sējumos bez satura rādītāja vai jebkāda cita veida, kādā identificēt lietā būtiskos pierādījumos, lai tos varētu attiecīgi izvērtēt un sniegt plašāku skaidrojumu. Biroja darbinieces nespēja sniegt atbildes uz nevienu no izvirzītajiem jautājumiem, kā arī uzstāja, ka ir jāsniedz atbildes uz nekādā veidā faktoloģiski nepamatoto apgalvojumu, ka pieteicēja pretlikumīgi iztērējusi 60 000,00 *euro*.

Administratīvā procesa likuma 62.pants uzliek par pienākumu iestādei uzklausīt adresāta viedokli un argumentus lietā, kurā tiek lemts par adresātam iespējams nelabvēlīgu administratīvo aktu. Uzklausīšanas pienākuma mērķis ir pirms lēmuma pieņemšanas noskaidrot visas domstarpības un atrast pareizāko risinājumu. Procesa dalībnieku uzklausīšana kalpo arī kā svarīgs informācijas iegūšanas avots (*Briede J. 62.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 581.lpp.*)

Tiesa konstatē, ka /pers. S/, /pers. M/ un /pers. R/ 2022.gada 5.janvārī ir parakstījuši apliecinājumu par iepazīšanos ar administratīvās lietas materiāliem, tostarp norādot, ka minētās personas nepiekrīt pārbaudes gaitā veiktajiem aprēķiniem, turklāt vēlas sniegt savu liecību par norādītajām neskaidrībām (*lietas 1.sējuma 165.lapa*).

Kā atzinis Senāts, administratīvā akta adresāta uzklausīšanas jēga ir noskaidrot personas viedokli un argumentus un pieņemt pēc iespējas pareizāko lēmumu. Uzklausīšanas pienākums nezūd, bet tā ietekmes nozīmība mazinās, ja personas apsvērumi objektīvi nevar ietekmēt lēmumu (*Senāta 2015.gada 5.marta sprieduma lietā Nr.SKA-43/2015 14.punkts*). Vienlaikus Senāts atzinis, ka uzklausīšanas pienākuma neievērošana neietekmētu satura ziņā citāda administratīvā akta izdošanu, ja iestādei saskaņā ar tiesību normām jāizdod obligātais administratīvais akts, kā arī tad, ja iestādei jāizdod satura izvēles vai izdošanas izvēles administratīvais akts, taču iestādes rīcības brīvība ir samazināta līdz nullei
(*Senāta 2011.gada 17.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-131 10.punkts).*

Izskatāmajā lietā, izvērtējot pieteicējas norādītos argumentus, tiesa nekonstatē tādus apstākļus, kuru dēļ atbildētāja būtu varējusi izdot satura ziņā citādāku administratīvo aktu, ja būtu veikusi pieteicējas uzklausīšanu atkārtoti pirms pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas.

Ievērojot minēto, tiesa attiecībā uz pieteicēju nesaskata Administratīvā procesa likuma 62.panta pārkāpumu.

[26] Ņemot vērā visu minēto, Atmaksas lēmuma atcelšanai nav pamata. Tiesa norāda, ka ir pilnībā iepazinusies ar visiem procesa dalībnieku paskaidrojumiem un no tiem izrietošajiem argumentiem.

Atbilstoši Senāta judikatūrai, kas veidojusies, ievērojot arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, tiesai ir pienākums argumentēt spriedumus, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*skat. Senāta 2006.gada 12.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-280 8.punktu*).

Tādēļ procesuālās ekonomijas nolūkos visu argumentu detalizēta atrunāšana spriedumā nav veikta.

III

par Finansējuma izmaksas apturēšanas lēmuma atcelšanu

[27] Saskaņā ar Finansēšanas likuma 10.panta 3[1] daļu, ja birojs konstatē šā likuma 7.[4] panta noteikumu pārkāpumu, tā priekšniekam ir pienākums uzdot attiecīgajai politiskajai organizācijai (partijai) pretlikumīgi izlietotos valsts finanšu līdzekļus 30 dienu laikā ieskaitīt valsts budžetā. Savukārt saskaņā ar Finansēšanas likuma 7.[3] panta ceturto daļu birojs pieņem lēmumu par valsts budžeta finansējuma izmaksas apturēšanu, ja ir konstatēts, ka politiskā organizācija (partija) pārkāpusi šā likuma 7.[4] panta noteikumus, pretlikumīgi izmantojot tai piešķirto valsts budžeta finansējumu attiecīgajā gadā vairāk nekā 30 000 *euro* apmērā, un lēmums par pretlikumīgi izlietoto valsts finanšu līdzekļu ieskaitīšanu valsts budžetā ir stājies spēkā, — uz vienu gadu.

Birojs 2022.gada 11.janvārī pieņēma Atmaksas lēmumu, kurā konstatēja, ka maksājumi no pieteicējas valsts budžeta finansējuma konta neatbilst Finansēšanas likuma 7.^{4} panta l.^{1} daļā noteiktajam, un uzdeva pieteicējai 30 dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas pārskaitīt pretlikumīgi izlietotos valsts budžeta finansējuma līdzekļus 70 643,50 *euro* apmērā valsts budžetā (*lietas 5.sējuma 21.-58.lapa*). Secīgi, pamatojoties uz Finansēšanas likuma 7.^{3} panta ceturtās daļas 3.punktā noteikto, birojs 2022.gada 13.janvārī pieņēma pārsūdzēto lēmumu (*lietas 5.sējuma 15.-18.lapa*).

No minētā secināms, ka Finansējuma izmaksas apturēšanas lēmums ir pakārtots Atmaksas lēmumam. Savukārt tiesa šajā spriedumā, izvērtējot Atmaksas lēmumu, secināja, ka Atmaksas lēmums ir tiesisks un pamatots.

Lietā nav gūstams pamatojums pieteicējas argumentam, ka Atmaksas lēmuma sasteigtās izdošanas mērķis ir radīt formālu pamatojumu Finansējuma izmaksas apturēšanas lēmuma izdošanai.

[28] Birojs norādījis, ka saskaņā ar Finansēšanas likuma 7.^{3} panta ceturto daļu birojam bija jāpieņem obligāto administratīvo aktu par valsts budžeta finansējuma izmaksas apturēšanu (*lietas 5.sējuma 16.-18.lapa*).

Administratīvā procesa likuma 65.panta pirmā daļa noteic, ka, ja piemērojamā tiesību normā noteikts, ka izdodams konkrēta satura administratīvais akts (obligātais administratīvais akts), iestāde izdod šādu administratīvo aktu.

Finansēšanas likuma 7.^{3} panta ceturtā daļa paredz, ka birojs pieņem lēmumu par valsts budžeta finansējuma izmaksas apturēšanu, ja ir konstatēts, ka politiskā organizācija (partija) pārkāpusi šā likuma 7.^{4} panta noteikumus, pretlikumīgi izmantojot tai piešķirto valsts budžeta finansējumu attiecīgajā gadā vairāk nekā 30 000 *euro* apmērā, un lēmums par pretlikumīgi izlietoto valsts finanšu līdzekļu ieskaitīšanu valsts budžetā ir stājies spēkā, — uz vienu gadu.

Tātad, ja izpildās minētajā tiesību normā noteiktie divi priekšnoteikumi, proti,

pirmais – birojs ir pieņēmis lēmumu par pretlikumīgi izlietoto valsts finanšu līdzekļu ieskaitīšanu valsts budžetā, jo partija ir pārkāpusi šā likuma 7.^{4} panta noteikumus un pretlikumīgi izmantojusi tai piešķirto valsts budžeta finansējumu attiecīgajā gadā vairāk nekā 30 000 *euro* apmērā, un otrais – šis lēmums ir stājies spēkā, tad iestājas tiesību normā noteiktās sekas – birojs pieņem lēmumu par valsts budžeta finansējuma izmaksas apturēšanu. Līdz ar konkrētajā gadījumā tiesību norma paredz obligātā administratīvā akta izdošanu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo daļu administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam. Savukārt Paziņošanas likuma 9.panta otrā daļa noteic, dokuments, kas sūtīts pa elektronisko pastu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Birojs 2022.gada 11.janvārī pieņēma Atmaksas lēmumu un nosūtīja to pieteicējai, izmantojot elektroniskā pasta starpniecību (*lietas 5.sējuma 21-58.lapa*). Ņemot vērā minēto, birojs ir pieņēmis lēmumu par pretlikumīgi izlietoto valsts finanšu līdzekļu ieskaitīšanu valsts budžetā un tas ir stājies spēkā.

[29] Samērīguma apsvērumi pirms administratīvā akta izdošanas parasti ir izdarāmi gadījumā, kad iestādei tiesību normas piešķir rīcības brīvību. Savukārt obligātā administratīvā akta gadījumā, kad likumdevējs pats izdarījis samērīguma apsvērumus un noteicis obligātu tiesisko seku iestāšanos, attiecīgos samērīguma apsvērumus ir pamats izdarīt, konstatējot kādus īpašus un netipiskus apstākļus. Tādējādi arī attiecībā uz obligāto administratīvo aktu var tikt izdarīti samērīguma apsvērumi, taču to veikšanai jākonstatē īpaši un netipiski apstākļi, kurus likumdevējs varētu nebūt apsvēris (sk. *Briede J., Levits E. Administratīvā procesa likuma 65.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 621.-622.lpp.*).

Attiecībā uz valsts budžeta finansējuma piešķiršanas jēgu un mērķi

Ministru kabinets, 2010.gada 14.februārī iesniedzot Saeimas Prezidijam likumprojektu „Grozījumi Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā" anotācijā ir norādīts, ka mērķis ir samazināt partiju atkarību no ziedotājiem un to interešu vēlākas realizēšanas riska, mazināt partiju nelikumīgu finansēšanu, kā arī paaugstināt partiju administratīvo

kapacitāti, tādējādi atrisinot praksē identificētās problēmas, kas attiecas uz partiju finansēšanu. Vienlaikus tiek noteikts, ka partija valsts budžeta finansējumu nesaņem, ja tā

noteiktā laika periodā ir būtiski pārkāpusi normatīvo aktu nosacījumus (*sk. http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/900CB0B7B53B5342C22576CB004DF765?OpenDocument*).

Tiesas ieskatā likumdevējs ir izvērtējis pārkāpuma būtiskuma kritērijus, pie kuriem tiek apturēta valsts budžeta finansējuma izmaksa. Finansēšanas likuma 7.^{3} pantā ir skaidri noteikts, kad birojam ir jāpieņem lēmums par valsts budžeta finansējuma izmaksas apturēšanu. No lietas materiāliem nav konstatējami kādi izņēmuma apstākļi, kurus likumdevējs varētu nebūt apsvēris.

Apkopojot iepriekš minēto un izvērtējot Finansējuma izmaksas apturēšanas lēmumu kopumā, tiesa secina, ka tas atzīstams par tiesisku un pamatotu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt politiskās partijas "Par cilvēcīgu Latviju" pieteikumu par
Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2022.gada 11.janvāra lēmuma Nr.1/196
„Par finanšu līdzekļu atmaksāšanu" atzīšanu par spēkā neesošu vai atcelšanu.

Noraidīt politiskās partijas „Par cilvēcīgu Latviju" pieteikumu par
Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja 2022.gada 13.janvāra lēmuma Nr.1/262
„Par valsts budžeta finansējuma izmaksas apturēšanu" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese L.Biksiniece-Martinova